

Lühidalt

• Mitmetes piirkondades läheb vee hind oluliselt odavamaks. Nimelt andis AS Paide Vesi teada, et langetab 1. märtsist märgatavalt joogi- ja reovee hinda. Põhjuseks toodi välja, et Paides tööd alustanud E-Piima uus piimakombinaat on märgatavalt tõstnud tarbitava vee mahtu, mistõttu on võimalik hindu alandada. Uued hinnad hakkavad kehtima Järva valla Aravate, Ambla ja Peetri alevikes ning Käravete, Koigi, Pärnurme, Sõrandu, Käsukonna, Imavere, Jõgisoo, Roosna, Roosna-Tammiku, Raka, Kukevere, Sääsküla ja Aniste külates. Kui varasemalt maksis vesi 1,37 eurot/m³, siis uueks hinnaks on määratud 1,01 eurot/m³. Kui tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest oli varasemalt 2,95–3,22 eurot/m³, siis 1. märtsist on hinnaks 2,17 eurot/m³.

• 31. mail 2025 Järva vallas toimuva Järvamaa laulu- ja tantsupeo ideekavandeid oodatakse 1. märtsiks 2024. Konkursil saavad osaleda tähtjaks kirjalikult vabas vormis esitatud kavandid, mis sisaldavad ülevaadet peo ülesehitusest, esinejate koosseisust ja repertuaari valiku põhimõtetest. Soovitav on tuua ka repertuaari näiteid. Ideekavand tuleb esitada 1. märtsiks 2024 elektrooniliselt märgusõnaga „Järvamaa laulu- ja tantsupidu 2025“ aadressile arenduskeskus@jarva.ee.

• Kuni 17. jaanuarini oli kõigil võimalus esitada kandidaate Järvamaa kultuuripreemiatele. Kolme valdkonna peale esitati kokku 14 kandidaati. Aasta kultuurielu edendaja preemiale kandideerivad Järva vallas Kai Kanarik ja Eva Linno, kultuurihoidja preemiale Reelika Räm, Anne-Ly Pihlak ja Ülle Müller ning parima kollektiivi nominatsioonile on esitatud folklooriansambel Arhailised Mehed. Preemiad antakse üle koos Eesti kultuurkapitali Järvamaa ekspertgrupi preemiatega 16. veebruaril Türi kultuurikeskuses.

Võidutöö oleks tahtnud läbi lugeda ühe hingetõmbega

ARNIKA TEGELMANN

„Sattusin heasse seltskonda. Eelmisel aastal võitis preemia Mehis Heinsaar, aasta varem Kai Aareleid ja enne teda Kristiina Ehin,“ loetles Järva valla 47. A. H. Tammsaare kirjanduspreemia laureaat Rein Raud telefonitsi poolt õnnitlusi vastu võttes. Oma romaani eest „Verihurmade aed“ hinnati 2019. aastal laureaadi tiitliga ka Reinu õde Piret Rauda.

Just Kai Aareleid on kirjutanud Rein Rauda „Katkurongi“ järelsõnas: „„Katkurong“ on nii võrd usutavalt teostatud mõttemäng sellest, mis oleks võinud olla, et raamatut sulgedes saab öelda: see ju oligi.“

Lugu pendeldab aastate 1911 ja 1933 vahel. Peategelane Jakob on äsja lõpetanud tsaararmee velskrikooli, kui ta saadetakse õpingukaaslastega likvideerima Mandžuurias möllava katkuepidemia tagajärgi. Sel peadpöörilaval ja absurdil reisil kogetu jääb teda veel kauaks vaevama. Aastakümnete pärast, kui Jakob töötab resideeriva velskrina Tallinna Keskvanglas, tulebki tal ootamatult oma minevikule näkku vaadata.

„See on selline raamat, millest ma teadsin juba väga-väga tükk aega, nii paarkümmend aastat tagasi, et pean selle kirjutama. Enam-vähem siis, kui sain teada, et minu vanaisa Joosep Alfred Pervik (romaanis peategelane Jakob Immanuel Sarapiku prototüüp – toim) on osalenud Mandžuuria katkuepidemia likvideerimisel, lõpetades resideeriva velskri positsiooniga Patarei vanglas,“ ütles Raud pärast preemia kätte saamist. Raud kirjutas selle raamatu, nagu kõik oma viimased teosed, Käsmus.

Rein Raud

„Kõige keerulisem oli küsimus, et kui peategelane baseerub minu vanaisal, siis milliseid valikuid ma võin talle omistada ja mida ta kindlasti ei tohiks teha. Tahtsin ka, et see raamat meeldiks mu emale, kes saab sel aastal 92 aastat vanaks. Pean tunnistama, et talle meeldis.“

Hindajate töö polnud sedapuhku kerge, sest valida oli üheksa autori teose vahel. Lõpuks langes vaekaus Rein Rauda eelmisel aastal ilmunud romaan „Katkurong“ kasuks.

„Teos on väga mitmetahuline, loo ülesehitus põnev, süžee puudutab Eesti eluolu, olles tõsielust inspireeritud, kuid siiski ilukirjandusliku sisuga. Kindlasti selline raamat, mis kõikidel võiks kodus olemas olla – püsiva väärtusega,“ kirjutas võidu-

Järva valla 47. A. H. Tammsaare kirjanduspreemia nominendid

Viivi Luik „Kuldne kroon“
Kuu Elina „Kuu Luul“
Mart Kadastik „Naised, raha ja sõda“
Marek Liinev „Raske on olla inimene“
Urmas Vadi „Kuu teine pool“
Piret Jaaks „Taeva tütreid“
Sven Mikser „Vareda“
Ulrika Kelk-Pedersen „Kassikuld“

töö kohta žürii liige, Albu kooli emakeeleõpetaja Kadri Kaarlep ja lisas, et taolisi raamatuid oli selleaastases valikus teisigi.

Teine žürii liige, Imavere raamatukoguhoidja Allika Jüris hindas Rein Rauda romaani väga väärtuslikuks, asjalikuks ja harivaks lugemiseks, kus on

põnevust, üllatuslikke pöördeid ning ka romantikat. „Tegevus toimub kahel eri aastal vaheldumisi. Ühe aja tegevus katkeb tavaliselt kõige põnevamas kohas, et saaks omakorda teises ajas kõige huvitavamalt kohalt edasi minna,“ rääkis Jüris. „Väga raske oli raamatut käest panna, oleks tahtnud korraga läbi lugeda.“

Žürii esimehe, Järva valla raamatukogu direktori Karmen Velitschinsky sõnul oli valik seekord keeruline, kuna üheksa teose hulgas, mis seekord preemiale kandideerisid, on mitu väga head raamatut, teemad mitmekesised ja puudutasid hindajaid erinevalt. „Siiski tõusis lõpphindamisel esile neli kandidaati ja nende hulgast pakuti enim välja Rein Rauda teost „Katkurong“,“ ütles ta.

Velitschinsky sõnul toodi välja just see teos, mis kõnetas isiklikult ehk näitas seda, mis hindajatele korda läks. „Mõni tõi välja, et teda mõjutas osa teoste veidi tammsaarelik lähenemine elule ja armastusele („Kuu teine pool“, „Vareda“) või jätkuv sõjaseis Ukrainas, mis tõstatas küsimuse, kas inimkond ei õpi ajaloost tõesti midagi („Taeva tütreid“ või „Raske on olla inimene“). Kui sügisel sattus valikusse raamat „Kassikuld“ ehk kirjeldus tänapäeva koolielust, ei teadnud veel keegi, et meid ootab ees õpetajate streik. Kõnetas ka luuleraamat „Kuu luul“ oma mõtisklustega suhetest ja elust,“ võttis Velitschinsky kokku hindajate tööd. „Paljud žürii liikmed mainisid, et teoste tase oli seekord varasematest aastatest tugevam.“

1500-eurose preemiaga käib kaasa ka suur purk õuna-pohlamoosi, Tammsaare lemmikut, mille sel aastal keetis Rebase õunatalu perenaine Piia Tiigemäe. Õunad on muidugi oma aiast, aga pohli käis Piia just selle moosilaari tarvis korjamas Kõrvemaa veerel Lohala rabas, nii et moos on sajaprotsendiliselt kohalik! Sel aastal viisid siit väikese moosi kaasa ka kõik kolmandal eesti kirjanduse pidunädalal osalenud kirjanikud.

Järva vallavolikogu istung 25. jaanuaril Järva-Jaani kultuurimajas

Arto Saar palus koosoleku alguses päevakorda muuta, sest suured koolid – Koeru, Järva-Jaani ja Aravete – pole Järva valla noorsootöökeskuse põhimääruse muutmise poolt, kuid hääletamisel selgus, et enamik volinikke polnud päevakorra muutmisega nõus (neli poolt, 14 vastu). Seega jätkati planeeritud päevakorraga.

Teisel lugemisel oli Järva valla noorsootöökeskuse põhimääruse muutmise.

Abivallavanem Siim Umerov selgitas, et täiustati ka kaasamise kava. Kahe lugemise vahepeal küsiti kooli juhtkonna, õpilasesinduste ja hoolekogude arvamust.

Arto Saar sõnas, et kaks esimest eelnõu on omavahel seotud. Kuidas noorsootöökeskuse tegevus reaalselt koolides välja nägema hakkab, kui kolm suuremat kooli ei kujuta seda töökorralduslikus mõttes ette.

Umerovi sõnul eeldab see suhtlust kooli juhtkonnaga. See on inimestevahelise suhtluse ja koostöö küsimus. Ülesanded, mida on vaja noortega teha, saavad tehtud.

Ester Valdvee tundis muret, et kui juba praegu ei olda valmis koostööks, siis kuidas see toimima hakkab?

Umerovi sõnul on see, nagu kõik muutused, algul võõras ja hirmutav. „Oleme sellest palju rääkinud. Noored said aru, et see on hea asi.“

Arvo Imsi küsis, mis läheb selle määrusega noorsootöö paremaks?

Umerovi sõnul tuleb noor-

sootõtajaid juurde. Neli piirkonda, rohkem töötunde.

Rait Pihelgas pakkus, et anna me Aune Suvele ja Siim Umerovile võimaluse.

Kümne poolt- ja kaheksa vastuhäälega võeti määrus vastu.

Teisel lugemisel oli ka esimese päevakorrapunktiga seotud määruste muutmise, millega nüüdisajastatakse noorte volikogu esindajate valimisi korraldava asutuste ja töötajate loetelu. Koolide põhimäärustesse tuakse sisse õppekavavälise tegevuse korraldamine koostöös Järva valla noorsootöökeskusega jne.

Noorsootöökeskustesse planeeritavad kogukonna noorsootöötajate ametikohad tekivad seoses koolinoorsootöö korraldajate ehk huvijuhtide koorumuste ümber korraldamisega ja Järva valla noorsootöökeskuse noorsootöötajate ametikohtade ühendamisega.

Uue noorsootöö mudeli järgi moodustub Järva vallas neli piirkonda, kus kogukonna noorsootöötajad korraldavad noorsootööd nii koolis, noortekeskuses kui ka laiemalt kogukonnas. Need neli piirkonda on järgmised:

Põhja piirkond (Ambla, Aravete, Albu jt külad),

Koeru piirkond (Koeru, Vao jt külad),

Järva-Jaani piirkond (Järva-Jaani, Peetri, Karinu jt külad),

Lõuna piirkond (Imavere, Koigi, Pärinurme jt külad).

Seoses ümberkorraldustega tuleb koolide eelarvetest Järva valla noorsootöökeskuse eelarvesse üle ka huvijuhtide palga-

fond.

Planeeritud koosseis:

Põhja piirkond 3 noorsootöötajat,

Koeru piirkond 2,5 noorsootöötajat,

Järva-Jaani piirkond 2 noorsootöötajat,

Lõuna piirkond 3 noorsootöötajat.

Lisaks 0,2 projektijuhi ja 1,0 juhataja ametikohta. Kokku on koosseisus 11,7 ametikohta.

Uues mudelis on kogukonna noorsootöötaja ülesanne korraldada lisaks noorsootöökeskuse põhimääruses toodud ülesannetele ka õppekavaväliselt ehk õppekava toetavat tegevust koolis.

Siim Umerov lisas, et uus süsteem hakkab tööle sügisest.

Arto Saar küsis, mis juhtub, kui me näeme aasta pärast, et see asi absoluutselt ei toimi – katse ebaõnnestus. Kas siis saab seda protsessi tagasi pöörata?

Rait Pihelgas kinnitas, et saab.

Eelnõu poolt oli kümme ja vastu kaheksa volinikku.

Vallavara peaspetsialist Valdur Permanson edastas, et Karinu külaselts Karame soovib pikendada lepingut nende kasutuses oleva Tiigipargi kinnistu edasiseks kasutamiseks. Kavas on kinnistu neile kasutusse anda 15 aastaks, et anda võimalus taotleda raha eri fondidest.

Kõik volinikud olid poolt, et see kinnistu tasuta külaseltsi kasutusse anda.

Sarane soov oli ka MTÜ-I Sõrandu Külaselts, kes kasutas Sõrandu külas Koolimaja kinnistut aastatel 2017–2023. Lepingutin-

gimused on üldjoontes samad. Selts tasub ka kõrvalkulud (küte, elekter, vesi).

Kõik volinikud olid poolt.

Arendus- ja majandusosakonna juhataja Triin Tippi küsis luba omafinantseeringu tagamiseks ja hangete korraldamiseks. Tippi selgitas, et riigi tugiteenuste keskus kuulutas 23.10.2023 välja taotlusvooru toetusmeetmes „Kohaliku omavalitsuse hoonete energiatõhususe parandamine moderniseerimisfondist 2023“. Toetuse andmise eesmärk on avaliku sektori hoonete rekonstrueerimise kaudu energiatõhususe parandamine, kasvuhooonegaaside heite vähendamine, hoonesse tarnitud energia ja hoone ülalpidamiskulude vähendamine, hoonete sisekliima nõuetega vastavusse viimine ning taastuvenergia kasutuse edendamine.

Järva vallavalitsus soovib esitada taotlusvooru projekti „Peetri kooli lasteaia energiatõhususe parandamine“, tööd on seotud energiasäästuga (küttesüsteemi osaline vahetus, seinte ja vahelagede soojustamine jne). Projekti eeldatav hind on 531 366 eurot (koos käibemaksuga), lõplik hind selgub hanke käigus. Projekti tegevus on planeeritud aastateks 2024–2025.

Tippi selgitusel on projektitingimused muutunud meile soodsamaks. Taotlusega koos esitatakse hoone jätkusuuliku kasutuse plaan. Praegu on lasteaia 44 last ja kolm rühma (neist kaks sobitusrühma).

Volinik Ester Valdvee tuletas meelde, et taotlusvooru tähtaeg on 31. jaanuar.

Triin Tippi selgitusel on kõik vajalikud tegevused tehtud, puudu on vaid volikogu kinnitus. Volinikud andsid kinnituse.

Järgmine punkt puudutas rahaliselt hinnatava kohustuse võtmist ja loa andmist hanke korraldamiseks. Triin Tippi selgitas, et Koeru keskkool esitas taotluse uue õppesõiduauto ostmiseks. Eelmine auto on aastast 2014 ja sõitnud üle 200 000 kilomeetri.

Plaan on võtta kasutusrendi kohustus kuni 60 kuuks ehk viieks aastaks. 2024. aasta eelarves on sellega arvestatud.

Arto Saar küsis, kas see on hädavajalik ja kas poleks mõistlik hanget edasi lükata, kuna meil on rahaliselt keeruline seis.

Rait Pihelga meelest on see asjakohane küsimus, kuid sõnum on – hea ja odav. Pigem investeerida täna.

Veel taheti teada, kui palju on õpilasi, kes seda autot kasutavad ja miks see auto peab nii kallis olema.

Triin Tippi selgitas, et auto kohandatakse õppesõiduautoks. Hind selgub hanke käigus. Kas ko on rendihinna sees ja 30 000 eurot on maksimumhind.

Arto Saar pani ette tulla selle eelnõu juurde tagasi, kui aastane remondikulu ületab liisingu kulu.

Häältega kaheksa poolt, üheksa vastu ja lisaks üks erapooletu see eelnõu toetust ei leidnud.

Järva vallavolikogu sotsiaalkomisjoni liige Teet Kallakmaa esitas avalduse komisjoni liikme kohalt lahkumiseks ja ta arvati komisjoni koosseisust välja Järva vallavolikogu otsusega läinud aasta 21. detsembril. Nüüd oli plaan kinnitada sotsiaalkomisjoni uus liige. Sai aga teatavaks, et Tanel Teas on lõpetanud oma voliniku volitused ja ka tema asemel oleks uut liiget vaja. Seega lükati sotsiaalkomisjoni liikmete kinnitamine edasi.

Ülevaate Peetri kooli arengukava täitmisest andis direktori kohusetäitja Getter Klaas. Kool on pisike: koolis on 36 õpilast, viis klassikomplekti, õpetaja ametikohti viis. Esimeses klassis õpib üks laps (eelmisel aastal lõpetas lasteaia kaks last), 2. klassis on seitse õpilast. On liitklasse, mis paljude jaoks on ehmata.

Lasteaias võiks 1. veebruarist olla 46 last, 5,7 õpetaja ametikohta, 0,35 muusika- ja sama palju liikumisõpetaja kohta. Koolieelikuid on kümme, ootejärjekorras on 12 last.

Ester Valdvee küsis õpetajate kvalifikatsiooni kohta.

Klaasi sõnul on viie ametikoha peale tööl kümme õpetajat, kellest kuus vastab kvalifikatsioonile ja ühel on magistrakraad, aga pole kutset. Kolmel puudub vastav haridus. Ühe 0,3 kohaga vastava kutseta õpetaja asemele tuleb kvalifikatsiooniga õpetaja.

Ka õpilasi toetatakse lasteaia hoones.

Järvamaa koostööseminar kutsus kokku olulised maakonna partnerid

SA JÄRVAMAA

17.–18. jaanuaril toimus sihtasutuse Järvamaa eestvedamisel koostööseminar, mis keskendus Järvamaa tuleviku heaolu tagamisele tõhusa koostöö arendamise kaudu. Seminarile olid kutsutud maakonna olulised partnerid nii era-, avalikust kui ka kolmandast sektorist.

Koostööseminari eesmärk oli arutada Järvamaa lähiaastate tegevusplaani, koguda ideid Järvamaad toetavate tegevuste ja projektide jaoks ning toetada koostööd eesmärgiga tagada tegevuste tõhus elluviimine. Sündmus toimus maakondade arengustrateegiatega elluviimise toetusmeetme (MATA) abil.

Seminarile juhatas arenduskonsultant Endel Hango, kelle ülesanne oli kohalolijaid innus-

tada kaasa mõtlema ja koostööd tegema. Sissejuhatavas osas andis SA Järvamaa juhataja liige Siret Pihelgas ülevaate hetkel käimasolevatest tegevustest. Ettevõtlike ja Innovatsiooni SA välisinvesteeringute konsultant Ilmar Branno tutvustas välisinvestorite ootusi piirkondlikele sihtrühmadele ning millised võimalused võiksid olla Järvamaal.

Põhifookuses olid sel päeval ettevõtlik, kogukonnad ja välisinvesteeringud, väiksemal, ent siiski olulisel määral ka haridus ja kultuur. Päevakava sisustati põhjalike arutelude ja praktiliste tegevustega. Selle käigus sündis mitu olulist mõtet tulevikutegevusteks ja projektideks, kuid kõige põhjapanev oli järeldus, et heade ideede ja Järvamaa üldise arengu saavutamiseks on hädavajalik omada ühist visiooni

SA Järvamaa

ja tugevat koostööd. Kahepäevane koostööseminar toimus Võrumaal, mis valiti sihtkohaks seetõttu, et see võimaldas külastada ka Võrumaa arenduskeskust. Viimane on sarnaselt

sihtasutus Järvamaaga maakondlik arenduskeskus (MAK) ja maakondlik arendusorganisatsioon (MARO). Võrumaa arenduskeskuse külastus andis võimaluse tutvuda maakond-

like ühistegevuste valdkonnas rakendatud heade näidete ja kogemustega. Tiit Toots, Võrumaa arenduskeskuse juhataja liige, esitas ülevaate sealsetest tegevustest, koostöövormist ning

tulevikuplaanidest. Sihtasutus Järvamaa koos partneritega on valmis ellu viima koostöös sündinud ideid ja algatusi, mis aitavad maakonnal saavutada jätkusuutlikku arengut.

Tööd alustas uus piirkonnapolitseinik

Veebruari algusest alustas tööd uus piirkonnapolitseinik Eleri Kontkar, kelle tööpiirkonnaks on peamiselt Albu, Ambla, Aravete ja Järva-Jaani. „Varasemalt olen töötanud Järvamaal patrullis, siis olin Põhja piirkonnas Kose–Raasi-ku noorsoopolitseinik, hiljem ka piirkonnapolitseinik. Nüüd olen kodupiirkonnas tagasi,“ sõnas Kontkar, kes elab ka ise Järva vallas, mistõttu piirkond talle võõras ei ole. „See vaheldusrikkus, inimestega saab suhelda,“ loetles ta politseitöö positiivseid pooli. Piirkonnapolitseinik Eleri Kontkariga saab ühendust telefonil 5301 5626 või e-mailil eleri.kontkar@politsei.ee.

Koeru hooldekeskuse ülevõtmine möödus väljakutserohkelt

MARIS PRAATS

Elmise aasta septembris tegi sotsiaalministeerium kolmele Järvamaa omavalitsusele ettepaneku anda viimane riigile kuuluv üldhooldekodu üle omavalitsustele. Tänavu hilissuvel lõpusirgele jõudnud üleandmisprotsessiga on Koeru hooldekodu alates septembrist Järva vallale ja Paide linnale kuuluva aktsiaseltsi Koeru Hooldekeskus omandis ja jätkab teenuste pakkumist.

Nüüdseks on aktsiaseltsi üleandmisest möödunud ligi pool aastat ning uurisime aktsiaseltsi juhatuse liikmelt Rünno Lassilt, kuidas on vahepealne aeg läinud. „Isegi väga hästi on läinud, kuid seda alles alates jaanuarist,“ tõdes Lass ja jätkas selgitamist, et aktsiaselts võeti riigilt üle 31. augustil ning sel hetkel tekkis riigi ees tasuta vara üle andmisel tulumaskohustus. „Küsisime augusti alguses eelotsust ka maksu- ja tolliametilt, kuid vastuse saime alles 14. oktoobril, mil tegelikult juba viivis jooksis.“

„Sellist asjade käiku ei osanud me ette näha,“ sõnas Lass ja täiendas, et algselt oli küsimus ka selles, mille pealt tulumaks tuleb. Näiteks bilansiväärtuse põhjal oleks tulnud kohustis 450 000 eurot. Seejärel selgus, et ära tuleks hinnata kogu ettevõtte väärtus. Lõpuks jäi kohustuseks, mida sihtasutusel tuleb maksta, 386 000 eurot. „Maksu- ja tolliamet nõustus õnneks sellise summaga ning suudame selle enda vahenditest ka ära maksta,“ lausus Lass ja täiendas, et enne lõpliku otsuse saamist oli vahepeal küll selline tunne, et ei jää muud üle kui pankrot välja kuulutada. „Üks halvimaid variante olnuks, kui meie makskohustus oleks ületanud 700 000 piiri, mida meil ei oleks olnud võimalik ära maksta. On

olnud pingeline ja närviline aeg, kuid nüüd võib selle minevikku jätta. Ma olen rahul, on põnev.“

Kuigi rahaline väljakutse lahenedes, tõdes Lass, et pingeline on olnud ka tööalaselt. „Viimaste kuude jooksul on olnud kaks koroonapuhangut, lisaks A-gripp, mis paraku nõudis ka esimese ohvri,“ sõnas ta ja täiendas, et pidevas viiruslikus olukorras tuleb kogu aeg olukorda jälgida, sest küll on töötajad haiged, kliendid tõbi- sed, maja tuleb sulgeda ning ka töötajaid asendada.

„Töötajatega oleme siin kokku kasvanud, moodustame ühise meeskonna,“ lausus Lass ning lisas, et ta on eesmärgiks võtnud töötajate pideva täiendamise. „Meil on soov jätkata dementsuse kompententsikeskusega ning selle kaudu ka enda töötajaid harida,“ sõnas ta. Lisaks on peetud kõnelusi sotsiaalministeeriumiga, et rääkida erihooldusteenu- se arengust Eestis. „Koostöös nõukoguga hakkame panema kokku arengukava ning üldist hooldekodu visiooni,“ tõi ta veel tulevikumõtteid välja. Arendamisel on ka öendushaigla pool, mida praegu on veel vähe, ainult kaheksa kohta. Keskusel on veel 89 erihoolduskohta, 2 igapäevahoiuteenust, 114 üldhoolduskohta. „Kindlasti püüame leida võimalusi ka projektides osalemiseks ning arendustööks,“ nentis Lass.

Kindlasti tuleb hoones ka remonti teha – näiteks vajab kaks aastat tagasi parandatud dementsuse osakonna katus taas remonti, sest see tilgub mõnest kohast läbi. „Lisaks jooksev remont ja investeringud.“

Suurem väljakutse on seotud ka personaliga. „Kui ma tulin, oli meil puudu 15 töötajat, praeguseks on täitmata ametikohti neli ja pool, kuid otsime edasi,“ nentis Lass ja täpsustas, et puu-

du on hooldajaid ja tegevusjuhendaja. Talle teeb head meelt aga see, et ka noored on leidnud tee hooldekodudeni. „Ma imetlen nende julgust tulla kahekümnendate esimeses pooles sellisesse kohta tööle, sest töö ei ole teps mitte kerge.“ Samas on hooldekodusse keeruline töötajaid leida, sest olemas peab olema vastav kvalifikatsioon. „Tuleb ette, et võtame töötaja ja peame ta kohe kooli suunama,“ sõnas ta ja lisas, et koolitused ei ole aga tihti peale odavad. Lisaks on probleemiks keeleoskus, sest hooldekodus töötab ka Ukrainast tulnud inimesi, kes peavad kätte saama keeletunnistuse. „Alguses vaadati sellele keeleoskuse nõudele läbi sõrmede, kuid nüüd on tehtud meile ettekirjutus, mistõttu peavad nad keele ära õppima,“ nentis Lass.

„Kavatseme pikendada ka tunnistusi, mis meil on,“ sõnas Lass ja tõi näiteks dementsuse-sõbraliku asutuse märgise, mis on praegu ainult kahel asutusel.

1. juulist 2023 jõustunud hooldereform tähendab, et riik tuleb hoolduse eest maksimisel appi. Kui seni pidi inimene katma hooldekodu kohatasu sajabrotsendiliselt, siis alates 1. juulist 2023 jaguneb kohamaks teenust vajava inimese ja kohaliku omavalitsuse vahel. Lassi sõnul astuti sellise sammuga Ida-Euroopast Lääne-Euroopa või ka Skandinaavia suunas, samas rikub aga kogu süsteemi ära diferentseerimine. „Ma leian, et toetamine peaks olema üle-eestiline ja ühtlane nagu tervishoiu kvaliteedinõuded,“ sõnas Lass ja täiendas, et sellise süsteemi loomine on inimlik pereliikmete vastu ning võimaldab anda teistele panuse ühiskonna taastootmisesse. Samas on hooldereformiga inimesi hooldekodusse juurde tulnud. „Kuskil 10-11 protsenti

on neid, kes enne hambad ristis proovisid kodus hakkama saada, kuid nüüd on liikunud siiski hooldekodusse.“

Viimasel ajal on meediast läbi käinud mitmeid juhtumeid, kus päevavalgele tulevad teod, mis hooldekodu seinte vahel toimuda ei tohiks. Lass ise suhtub sellistesse asjadesse väga halvasti, sest ei ole rangemat kuritegu kui erialane või eetilise kuritegu. „Klient on alati nõrgem osapool isegi siis, kui ta on kahemeetrine. Selliseid teod alaväärivad klienti,“ sõnas ta ja täiendas, et näiteks Koerus on plaanis välja vahetada kogu kaamerate süsteem – uued kaamerad tuleks kõrgresolutsiooni- ga ning näitaksid terve ööpäeva oma koridorides ja kohtades, kus toimub tegevus, küll aga ei oleks kaameraid tubades.

2024. aasta jaanuarist on sotsiaalkindlustusametis nõudmisel kõigil hooldekodudel kohustus omada kriisiplaani. Juhend tegevuseks kriisilukorras oli aga Koerul enne, sest neid valiti seda ka piloteerima. „Kriisilukordadeks tuleb valmistuda,“ sõnas Lass ja täiendas, et selleks on erinevaid olukordi läbi mängitud ning aru saadud ka võimalikest probleemkohtadest. Hooldekodudel tekib kriis näiteks elektri või soojavarustuse kadumisel päris kiiresti. „Meil on olemas suur generaator, mis toidab terve köögi ära. Vesi ja söögitegemine on õnneks tagatud,“ sõnas ta ja jätkas, et neil on olemas ka toidu- ja teki- reserv ning 60 Saksa armee välihoodid juhaks, kui hooldekodusse oleks vaja veel kedagi paigutada. Samuti on neil suur saal, kus abivajajaid majutada, ja pesemisvõimalused. „Eks on nõrku kohti ka,“ tõdes Lass ja tõi näite, et sooja suudetakse praegu tagada ainult siis, kui on vett.

EESTI VABARIIK 106
JÄRVA VALLAS

20. veebruaril
Kell 18 Koeru kultuurimajas
Eesti vabariigi 106. aastapäeva
kontsertaktus

Kell 19 Aravete kultuurimajas
Saku Mandoliinide kontsert

22. veebruaril
Kell 18 Imavere rahvamajas
Eesti vabariigi 106. aastapäeva
kontsertaktus.
Järva valla aasta teo auhinna ja
teiste tunnustuste üleandmine

24. veebruaril
Kell 7.25 Koeru teenindus-
keskuse ees riigilipu heiskamine,
järgneb Koeru kogukonna
hommikusöök kultuurimajas

Kell 10 Koeru kirikus jumalateenistus, järgneb ausambapargis küünalde panek

Kell 11 Järva-Petri kirikus jumalateenistus, küünalde panek vabadussõja ausambale

Kell 11 Järva-Jaani kirikus iseseisvuspäeva jumalateenistus, järgneb protsessioon ja mälestushetk vabadussõja ausamba juures. Kontsert kultuurimajas

Kell 12 lilled ja küünalde panek Müsleri ausambamäele. Kogukonnakohvik

Kell 12 Ambla Maarja kirikus iseseisvuspäeva palvus, järgneb lilled ja küünalde panek vabadussõja ausambale

Kell 13 Järva-Madise kirikus iseseisvuspäeva palvus, järgneb lilled ja küünalde panek vabadussõja ausambale

Osale Järva valla aasta teo hääletusel

Järva valla aasta teo auhind antakse isikule, grupile, asutusele, ettevõttele või organisatsioonile, kes on vallas midagi olulist korda saatnud ning valla elanikke positiivselt mõjutanud, heaks eeskujuks olnud või Järva vallale tuntust toonud.

Kes saab hääletada?

- Hääletusel saab osaleda Järva valla elanik.
- Iga hääletusel osaleja saab anda ühe hääle endale meelepärase teo poolt.

Kuidas ja millal saab hääletada?

- Hääletamine kestab 25. jaanuarist 11. veebruarini 2024.
- Hääletada saab Järva valla veebilehel või Järva Valla Lehest välja lõigatud hääletussedelil, mis tuleb viia Järva valla raamatukogudesse või raamatukogubussi Krööt.
- Hääletamisel isik identifitseeritakse.

Kui enim hääli kogub võrdselt mitu nominenti, antakse aasta teo auhind neile kõigile. Auhind antakse laureaadile kätte Eesti vabariigi 106. aastapäeva pidulikult kontsertaktusel 22. veebruaril Imavere rahvamajas.

- 1. Orina mõisa arendamine
- 2. Kalarikkuse suurendamine Järva valla järvedes
- 3. Ambla pargi rajamine
- 4. Imavere rulapargi ehitamine
- 5. Imavere kooli lasteaia mänguväljak
- 6. Karinu küla uus laululava
- 7. Koigi kooli õunamahlategu
- 8. Madalseiklusrada Aravete kooli pargis

Nimi .....

Isikukood .....

Noortevolikogus on teatepulga üleandmise aeg

ALIDE KRISTINE ALBA

Järva valla noortevolikogu esimees 2021–2024

Veebruarist 2021 kuni veebruarini 2024 toimetas Järva valla noortevolikogu esimene koosseis, kellel on õige aeg teha kokkuvõtteid oma tegevusest.

2023. aasta oli Järva valla noortevolikogus sama tragi kui eelmised kaks. Kokku toimus kaheksa istungit. See aasta oli esimene aasta, mil noored said esitada toetuse saamiseks omaalgatusprojekte. 2023. aastal esitati neli projekti ja 2024. aastal kaks projekti, toetust jagati 2373 eurot.

2023. aasta augustis lükka-

sime käima ka juba kevadel esitatud Erasmus+ projekti, mille toetuseks üle 25 tuhande euro. Selle abil on tänaseks toimunud kaks koolitust ja neli ülevallalist noortekohtumist. Pöördusime volikogu poole Järva valla transpordi probleemiga ja avaldasime enda arvamust seoses huvijuhtide noorsootöötajateks muutmise. Korraldasime edukalt Aravetele ka „Aasta tegija 2023“ galat. Aitasime noortel ette valmistada noortevolikogu uue koosseisu valimisi. 2024. aastale panime tragi alguse ja korraldasime meeskonna laagri, kus muuhulgas planeerisime 3.veebruariks uue noor-

tevolikogu koosseisu esimese kohtumise ja nende ristimise.

Kokkuvõtteks võib öelda, et viimane noortevolikogu vana koosseisu aasta oli väga kiire ja huvitav. Nüüd võime natuke tagasi vaadata, millised traditsioonid oleme kolme aastaga algatanud:

- tegitajate noorte tänamine 2021. aastal;
- osaluskohviku korraldamine Türi 2021. aastal;
- rahvusvahelise noortepäeva korraldamine 2022. aastal;
- inspiratsioonipäeva korraldamine 2022. aastal;
- noorte omaalgatusprojekti toetuse käivitamine 2023. aastal;

Erasmus+ projektiga noortekohtumiste käivitamine 2023. aastal.

Lisaks sellele oleme andnud arvamuse mitmetele volikogu õigusaktidele, koolitanud liikmeid, viinud läbi istungeid jms.

Täname kõiki, kes sellel kolmeaastasel teekonnal meile kaasa on elanud, nii vallaveneamat, volikogu esimeest kui ka meie mentoreid. Loodame, et toetate ka järgmisi koosseisuid – meie küll, oleme valmis kõik personaalseteks mentoriteks hakkama!

Järgmisele koosseisule palju rõõmu ja jaksu edasisteks tegemisteks!

Tööd alustas uus noortevolikogu koosseis

MARIS PRAATS

3. veebruaril toimus Järva valla noortevolikogu uue koosseisu esimene kohtumine ja nende ristimine. Valiti ka uus esimees ja aseesimees ning jagati rollid.

Rollid jaotusid järgnevalt: esimees Lilith Lilletai, aseesimees Liisa Babak ning välissuhete juht Kristo Raigla.

Lisaks kohtumisele viidi läbi ka ristimine, mille lõpuks loeti ette vanne: „Mina, (nimi), töotan pühalikult, et ma järgin noortevolikogu põhimäärust ja seisan noorte õiguste eest. Luban, et käin igal kohtumisel kohal ja avaldan julgelt oma ideid. Vastan sõnumitele ja meilidele, ükski raskus pole minu jaoks raske, vaid see on uus ja seik-

lusrohke väljakutse. Ma olen kõikide liikmete vastu viisakas ja sõbralik. Ma tulen kohtumistele õigeaegselt ja ei hiline. Ma võtan sellest kogemusest maksimumi ja annan endast igal hetkel parima.“

Järva valla noortevolikogu uude koosseisu kuuluvad:

1. Põhja-Järva kooli Albu õppekoha esindaja Liisa Babak,

asendusliige Egert Konrad;

2. Põhja-Järva kooli Aravete õppekoha esindaja Merili Mänd, asendusliige Karl-Erik Tohu;

3. Imavere kooli esindaja Jannelle Schasmin, asendusliige Lenna Lydia Lehtmets;

4. Järva-Jaani gümnaasiumi esindaja Joanna Laas, asendusliige Robert Kõll;

5. Koeru keskkooli esindaja

Frida Valk, asendusliige Eliise Juuse;

6. Koigi kooli esindaja Doris Renter, asendusliige Kädi-Meribel Lomp;

7. Albu noortekeskuse esindaja Erki Jalast, asendusliige Maire Mänd;

8. Aravete noortekeskuse esindaja Janelle Ruse, asendusliige Marili Mänd;

9. Imavere noortekeskuse esindaja Kädi-Liis Abner, asendusliige Mirjam Kasar;

10. Järva-Jaani noortekeskuse esindaja Kertu Raigla, asendusliige Kristo Raigla;

11. Koeru noortekeskuse esindaja Lilith Lilletai, asendusliige Liise Laas;

12. Koigi noortekeskuse esindaja Verner Pille.

Maal elamise toetamiseks on avatud hajaasustuse programm

MARIS PRAATS

1. veebruarist 1. aprillini 2024 on võimalik esitada taotlusi hajaasustuse programmi. Programm on mõeldud hajaasustusega piirkondades elavatele peredele, et aidata neile tagada nüüdisaegsed elamistingimused ja võimaldada elamist maal. Toetust saab taotleda vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamiseks, juurdepääsuteede ehitamiseks ning autonoomsete elektrisüsteemide paigaldamiseks.

Regionaalminister Madis Kalase sõnul on huvi hajaasustuse programmi vastu olnud suur ja seetõttu on ministerium pidanud oluliseks programmi jätkata. „Me soovime, et kõikjal Eestis oleks hea elada, nii linnas kui maal. Tõsi on see, et maapiirkonnas elamine võib nõuda rohkem pingutusi, sest pole harv, kui majapidamisse tuleb ise organiseerida nii eluks vajalik vesi kui ka kanalisatsioon või tagada see, et toas oleks elekter,“ nentis Kallas. „Need on elanikule suured kulud, mille katmiseks on riik appi tulnud. Sellel aastal on riigi toetus programmile 2,6 miljonit eurot,“ ütles Kallas. „Teist sama palju panustavad kohalikud omavalitsused.“ Taotleja omafinantseering on vähemalt 33 protsenti projekti hinnast.

Programmist on võimalik toetust saada kuni 6500 eurot majapidamise kohta. Taotlemiseks peab taotleja olema hiljemalt 1. jaanuari 2024 seisuga majapidamisse sisse kirjutatud ja lisaks peab see olema tema alaline elukoht. Sellel aastal on toetuse eelisjärjekorras need, kes on elanud

Järva vallas vähemalt viis aastat.

Riigi tugiteenuste keskuse teenusekoordinaatori Tiina Loo-randi sõnul on taotlejatel alati olnud kõige suurem huvi vee- ja kanalisatsiooniprojektide vastu. „Näiteks eelmisel aastal sai veevarustussüsteemide rajamiseks toetust 645 majapidamist ja kanalisatsioonisüsteemide jaoks 549 majapidamist. Juurdepääsuteede rajamiseks sai toetust 79 projekti ja autonoomse elektrisüsteemi rajamiseks 5 projekti,“ märkis ta.

Programmi tingimused

- Taotleja alaline elukoht on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine.
- Taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete järgi katke-matult taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse.
- Taotlejal ei tohi olla riikliku maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.
- Projektile võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotleja-le kehtivad samad tingimused mis taotlejalegi.
- Taotluse esitamise päeval peab eelmise toetuse kasutamise aruanne olema kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud.
- Projekti ajalise kestuse arvestus algab toetuslepingu sõlmimisest ning projekti elluviimine peab olema lõppenud 31. oktoobriks 2025.

Kogemuslugu 2023. aastast

Eelmisel aastal sai hajaasustuse programmist rahastust Mikko Vakkum, kes soovis majapidamist

raurikka vee puhtamaks muuta. „Majapidamises on palju seadmeid, mis vett tarbivad,“ põhjendas ta. Vakkumi sõnul on programmi eeliseks väga kiire ja asjatundlik asjaajamine Järva valla poolt. „Ametnikud olid väga pädevad ja abivalmid,“ sõnas ta ja lisas, et puuduseid ta välja tuua ei oskakski.

„Parandasime rauarikka vee kvaliteeti tänapäevaste filtritega, mis puhastavad vett rauast. Seadmed ei kasuta selleks kemikaale ja sellepärast on puhastatud vesi nii inimestele, loomadele kui ka seadmetele täiesti ohutu,“ kirjeldas ta tehtud töid ja täiendas, et jäi tulemustega väga rahule.

Vakkumi sõnul ei olnud rahastuse taotlemine üldsegi raske. „Kui taotlejateks on vane-mad inimesed või inimesed, kes pole arvutiga nii suured sõbrad, siis on mõistlik kutsuda keegi appi, kes aitaks neid avaldusi täita ja saata sinna, kuhu vaja,“ soovitas ta. Lisaks tõi ta välja, et enne kui taotlust täitma hakata, tuleks olla kindel, et omaosaluse raha on ikka olemas. „Asjaajamisega tasub aegsasti pihta hakata, mitte seda viimasele minutile jätta. Näiteks hinnapakumiste küsimine, vee-proovide tegemine.“

„Kindlasti aitab programm maapiirkonnas elamisele kaasa. See on abiks, kui kallite seadmete, tee-ehituse jms eest maksab väga suures osas riik ja kohalik omavalitsus,“ sõnas Vakkum ja lisas, et ta on kindel, et ilma riigi ja KOV-i abita jääks väga paljud projektid inimestele kättesaamatuks just rahapuuduse tõttu.

Maamaksust 2024. aastal

Maade hindamise tulemusel määratakse maa maksustamishind, mis on aluseks maamaksu määramisele. Maa-amet viis maade korralise hindamise läbi 2022. aasta sügisel ning hindamise tulemused kehtivad alates 2024. aastast. Uusi maksustamishindasid saab vaadata maaüksuste kaupa lehelt minu.kataster.ee. Maade maksustamishinnad tõusid Järva vallas võrreldes 2001. aastaga keskmiselt 10,9 korda.

Uued maamaksu määrad (0,5 kuni 1 protsenti) kehtestati Järva vallavolikogu 22. juuni määrusega nr 12. Võrreldes eelnevate maksu määradega alanesid maamaksu määrad 2 kuni 5 korda. Maamaks enamikel maadel tõuseb, kuid see ei saa tõusta

varasema aastaga võrreldes rohkem kui 10 protsenti, välja arvatud juhul, kui 10 protsenti jääb alla 5 euro. Sel juhul tõuseb summa 5 euro kaupa (näiteks kui 2023. aasta maamaks oli 30 eurot, millest 10 protsenti on 3 eurot, siis 2024. aasta maamaks tuleb 35 eurot). Kehtima jääb koduomaniku soodustus elamumaa, kui sellel maal asuvas hoones on rahvastikuregistri andmetel maksumaksja elukoht. Kui sihtotstarbeks on maatulundusmaa, siis koduomaniku soodustus kehtib ainult üuema kolvikule.

Lähapäeval saab maaomanik oma maatükkide andmeid, maamaksu arvutuskäiku ja -summasid ning maamaksuteateid vaadata e-teenuste kesk-

onnas e-MTA. Kes ei ole maamaksuteadet 25. veebruariks kätte saanud, on kohustatud teavitama maksu- ja tolliametit erakliendi infotelefonil +372 880 0811 või e-posti aadressil eraklient@emta.ee.

Kui maa kasutaja ei ole saanud seni ühtegi maamaksuteadet, on ta kohustatud teatama vallavalitsusele enda omandis või kasutuses oleva maa andmed. Kui maamaksuteate andmetes on ebatäpsusi, tuleb teavitada sellest vallavalitsust e-kirjaga Mati.Tatrik@jarva.ee või võimaluse puudumisel telefonil 510 9734.

Maamaksust saab pikemat lugeda <https://www.emta.ee/eraklient/maksud-ja-tasumine/muud-maksud/maamaks>.

Talvised ilmaolud raskendavad jäätmevedu

MTÜ EESTI JÄÄTMEHOOLDUS-
KESKUS

Jäätmevedu tänavusel talvel on pakkunud mitmeid väljakutseid. Lumerohkus vaheldumisi kiilasjäaga on toonud mõnes piirkonnas kaasa mitmeid tõrkeid teenindamises. Järgnevalt anname juhiseid ja infot, kuidas Järva valla elanik saab sellises olukorras toimida ning mida jäätmevaldaja teadma peaks.

1. Jäätmevaldaja on kohustatud saatma jäätmevaldajale raportiga info, mis põhjusel teenuse osutamine ei olnud võimalik, kuid see ei tähenda automaatselt tühisõiduarvet. Ilmastikuoludest (nt kiilasjäa, lumetorm, tuisuvaalud, lükkamata lumi vms) tingitult tegemata jäänud jäätmevedu ei too valdajale kaasa tühisõiduarvet.

2. Kui jäätmevaldaja ise näeb, et jäätmevedajal ei tasu tulla tema kinnistule jäätmevedu tegema, kuna teeolud seda ei võimalda (kiilasjäa, tee pehme jms), on jäätmevaldajal võimalik antud veokord tühistada vähemalt ühepäevase etteatamisega e-posti tartu@keskkonnateenused.ee teel või

jäätmevedaja kodulehe vormi kaudu www.keskkonnateenused.ee.

3. Jäätmevedajal on õigus keerulisemate ilmastikuolude (nt öine lumesadu, mis võib muuta teed läbimatuks; kiilasjäa tekkimine jms) korral teenindamine edasi lükata. Sel juhul edastab jäätmevedaja vastava teavituse jäätmevaldajatele. Teavituse eelnevalt vallavalitsuse poolt kinnitatud.

4. Kui jäätmeveo kuupäeva edasilükkumine on tingitud jäätmevedajast (jäätmeveo masin vajas kraavi ning vedu katkestati, jäätmeveo masin läks katki, jäätmeveo masina juht haigestus, jäätmevedaja muutis jäätmeveo graafikut vms), on jäätmevedaja kohustatud vedama mahutivälised (ületäitunud ja/või mahuti kõrvalle kotiga paigutatud) jäätmed ära tasuta.

Kui aga vedu ei olnud võimalik teha ilmastikuolude tõttu ning veokuupäeva edasilükkumine on toonud kaasa mahuti ületäitumise või mahutivälised jäätmed, hinnastatakse visuaalselt mahutivälise jäätmete mahtu vastavalt kogumismahuti tühjendamise teenustasule. Kuna tegemist on

tegelikult tavapärase jäätmetekke mahuga, võib mahuti täitumisel koguda järgnevat jäätmed eraldi ning panna need mahutisse pärast mahuti tühjendamist.

Kui jäätmeveo kuupäeva edasilükkumine on tekkinud jäätmevaldaja süül (jäätmevaldaja on parkinud oma sõiduki sissepääsuteele nii, et jäätmeveok ei pääse teenindama; värv on lukustatud ning jäätmevedajale ei ole antud võtit värava avamiseks vms), on kogumismahuti ületäitunud või mahutivälise jäätmete hind 1,5-kordne vastava suurusega segaolmejäätmete kogumismahuti tühjendamise graafiku järgne teenustasu.

5. Kogumismahutite tühjendamise takistuste korral olukorras, mis ei ole tingitud jäätmevaldaja süüst, peab jäätmevedaja mahuti tühjendama mõistliku aja vältel (reeglina seitsme päeva jooksul või muul ajal kokkuleppel jäätmevaldajaga). Kui jäätmevaldaja ei soovi, et teenindamine tulla seitsme päeva jooksul, tuleb sellest jäätmevaldajale teada anda ning teenindamine tulla järgmisel graafiku järgsel veopäeval.

Ka väikesed ehitised tuleb seadustada

Kevad on õige pea käes – tuntud oma kiire saabumise ja ilusa ilmaga. See on aeg, mil paljud inimesed alustavad uusi ehitusprojekte. Olgu selleks siis maja, garaaz, kuur või hoopis terrass, kõigi puhul on oluline enne ehitamist meele pidada mõningaid reegleid.

Ehitisi saab seadustada riikliku ehitisregistri (EHR, www.ehr.ee). Ehitisregister on andmekogu, mille kaudu saab esitada ja menetleda ehitamisega seotud

dokumente. Ehitisregistris on võimalik menetleda ja taotleda ehitusluba, kasutusluba, energiamärgist ja ehitusteatist. Kogu informatsioon nii olemasolevate kui kavandavate ehitiste kohta on ehitisregistris olemas.

Miks peab oma ehitisregistrit korras hoidma?

Kui andmed ei vasta ehitisregistri ehitisele või on hoopiski puudulikud, võib juhtuda, et kinnisvaretehingute protsess venib (ost-müük, pärimine, kinki-

mine). Enamasti ei soovita osta puuduliku dokumentatsiooniga kinnisvara, sest seda on hiljem keerulisem ka müüa. Kui ostja kasutab pangalaenu ja ekspert-hinnangus viidatakse puuduliku dokumentatsioonile, venib ka pangapoolne laenuprotsess või jääb tehing sootuks ära. Ning kui ehitise on tehtud ebaseaduslike ehitustööid, ei pruugi kindlustusselts varakindlustuse kahjujuhtumi korral hüvitist välja maksta.

1.02.2024 - 1.04.2024
HAJAASUSTUSE PROGRAMMI
TAOTLUSVOOR

Täpsem info hajaasustuse programmi kohta kohalikust omavalitsusest!

www.miridon.ee | tel. +372 5066 775 või +372 7362 633
miridon@miridon.ee | Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

veetöötlusseadmed

- Veeanalüüside teostamine
- Filterseadmete valik
- Filterseadme paigaldus
- Survetõsteseadmete paigaldus

Tiit Pruuli

Hendrik Relve

Tuuli Tolmv

Epp Petrone

Mirjam Parve

Lumimari

Eesti kirjanduse pidunädala külalised jagasid luge

29. jaanuarist 3. veebruarini väldanud kolmas eesti kirjanduse pidunädal tõi Järva valda vee-randsada kirjanikku, kel igaühel oli jagada häid soovitusi.

Maailmarändur, kirjanik ja ettevõtja **Tiit Pruuli** tões, et kõige keerukam on luua meeskonda. Ebakõlad meeskonnas on põhiline põhjus, miks reisid nassu lähevad. Sama kehtib ka äriettevõttes. Pruuli püüab alati esimese asjana sõnastada eesmärgi ja tähtis on, et inimesed usuksid, et see eesmärk on oluline.

Pruuli seilas jahtlaevaga Lennuk ümber maailma. Sel sügisel saab tema reisi algusest veerand sajandit! Kui see teadmine temani jõudis, võttis ta lahti oma päevikud – neid kogunes reisiril 16 kaustikut, kus on huvitavat isiklikku materjali, mis on palju põnevam kui see, mis raamatusse jõudis. Äkki kirjutaks sügiseks uue? „Nutt tuleb peale, kui raske meil oli. Eriti võrreldes sellega, kuidas oli reisida luksusliku mootorpurjeka Admiral Bellingshauseniga,“ tunnistas Pruuli.

Kuidas meremees end kodust kaugel tunneb? Füüsilisest väsimusest raskem on mure koduste pärast. Kirjavahetus ja kõned kodustega olid palju intensiivsemad kui eelnevatel aastatel. Üks Lennuki meeskonna liige vandus meele tule koduigatsusele ka alla. Kõik mehed pole kaugpurjetamise jaoks loodud.

Teisele maailmarändurile **Hendrik Relvele** meeldib segadus, näiteks oma kirjutuslaual. Kuigi see on näiline, sest ise teab ta täpselt, kus mingi raamat, aja- või käsikiri asub. Selline segadus valitseb paljude meelest ka looduses, kui sa loodust ei tunne. Näiteks põlismets, kus pühapäevapuhkaja ei tahagi käia. RMK rada seal pole, puud on kukkunud pikali, juured väljas, maa märg, sääsed närvivad – mets on korrast ära. Aga see on korrastatud korrastamatus, põlismets on end sedasi korda sättinud, et seal on nii surnud kui ka elusaid, noori kui ka vanu puid, rääkimata seentest, samblikest, putukatest ja lindudest – iga lüli on selle koosluse jaoks tähtis. Sul peab olema võti, et aru saada, millised reeglid seal valitsevad.

Relve on oma olemuselt roheline inimene ja teda häirib väga praegune rohepöörde jutt, et tuleks luua uusi energiaallikaid, et saaks toota ja osta rohkem tooteid. Tema meelest pole võimalik elada rohelisel viisil, kui sa loodust ei säästa, aga seda ta ei näe. Loodusressursse on täpselt nii palju kui on, peame neid kasinalt pruukima.

Hea reisi valem on umbes kolmandik põhjalikku eeltööd ehk reisiks valmistumist, kolmandik on reis ise ja kolmandik pärast reispäevikute ning pildipankade korrastamine, mis sunnib mõttes need paigad veel kord läbi käima. Kui kõik kolm etappi on tehtud, saab ta öelda, et on selles paigas käinud.

„Hoidke endas uudishimu, soovi leida ja avastada, elevust, mis sellest tekib. Sa võid olla ükskõik kui vana, aga kui sinu sees on alles huvi maailma, inimeste ja looduse vastu, siis sa ei ole kunagi liiga vana,“ ütles Relve, kes kavandab juba järgmist reisi.

Illustraator ja disainer **Lumimari**, kel oli eelmisel aastal võimalus teha presidendi jõulukaart, oli külas Koigi ja Imavere koolis. Kui on vaja joonistada krokodilli või ninasarvikut ja ta ei tea, kuidas seda teha, joonistab ta pildi valmis nii, nagu see peas on. Pärast fotot vaadates selgub, et sarv on täiesti vales kohas, aga see ongi lahe ja annab pildile juurde – kõik ei pea olema nagu päris.

Me loeme järjest vähem, milline on raamatute tulevik? Äkki interaktiivne, segu pildist ja tekstist, mängida ja nuppe vajutada saab ka – sellised äpid on hea viis, kuidas lapsi raamatute juurde saada.

Tänapäeval võib igaüks raamatu välja anda. Kuidas teada, kas see on ka hea raamat? Selleks tasub minna Eesti lastekirjanduse keskuse kodulehele www.elk.ee ja otsida sealt soovitusi.

Kirjanik ja kirjastaja **Epp Petrone** tões, et ta pole varem Järvamaa rahvaga kohtumas käinudki, kuigi tema juured ulatuvad otse Järvamaale, Imaverre ja Järva-Jaani. Sealsete esivanemate perenimi oli Hansen ja tema teada on ta ainuke Eesti tegevkirjanikest, keda seob Tammsaarega otsene sugulus (muide – Kirjanduslikus Oaasis toimunud

viktoriinis selgus, et Anton Hanseni hõimlased on veel Margus Konnula, Jaan Rannap, Kerttu Rakke, Aapo Ilves, Tõnu Õnnepalu, Mart Kivastik ja sel aastal Tammsaare kirjanduspreemia laureaat Viivi Luik).

Sissejuhatuses luges Järva vallaraamatukogu direktor Karmen Velitschinsky ette lõigu Epp Petrone raamatust „Meie maaelu“. Petrone on elanud nii New York Citys, sõbralikumates linnades Tartus ja Viljandis, aga ka kahe taluga külakeses Setumaal. Hiljuti luges ta Tõnu Õnnepalu „Mandalat“, mis jutustab mehe elust Esnas, ja samastus – oli kirjanik ja hakkas talunikuks. Kuid taluelu osutus liiga raskeks, mis haakub ka Tammsaarega. Petrone tunnistas, et arvestades, kui palju talupidamine talle maksma läks, oli see tema elu üks kallemaid hobisid. „Aga ma pidin selle läbi tegema! Nagu Põrgupõhja Jürka – proovis seda nii hästi, kui suutis, andis oma parima ja sai õndsaks,“ ütles ta. Suures pildis sai sellest ikkagi ainult üks kogemus.

Aga kes ta päriselt on? Raamatukoguhoidja tütar. Ta ei käinud lasteaias, vaid raamatukogus. Viimati oli ta raamatukoguhoidja Rõuge valla Sanna raamatukogus, aga kogu suleti. Jälle kogemuse võrra rikkam. Praegu on ta põhiliselt lugeja. Kooli kohustuslik kirjandus võib ära rikkuda selle arusaama, kui mõnus on lugeda. Kui ta varem luges seda, mida vaja, siis nüüd võtab selleks aega ja loeb mõnuga. Kui raamat ei meeldi, jätab pooleli. Ja ärge laske ühelgi nutiseadmle oma lugemise mõnu segada!

Koeru ja Järva-Jaani noortega kohtunud ulme- ja noorsookirjanik, juba teismelisena sahtli põhja kirjutama hakanud **Tuuli Tolmovil** oli noorsookirjandusega alguses üsna kehva suhe, see tundus masendav, igav ja sügne. Tema eelistas probleemide eest põgeneda, mitte neist lugeda.

Tolmov on ka Eesti mütolooial põhineva ja noortele kirjutatud fantaasiasarja „Neetud taevakivi“ (2019) ja „Põhja Nõid“ (2021) autor. Sari on seikluslik, hoogne ja täis kaanest kaaneni fantastilisi elemente. Alles trükisoe on sarja kolmas osa „Hingede aeg“. Sarja tegevus toimub nooremal pronksiajal ja räägib Kaali kraatri tekkeloost. Tolmov on

Valdur Mikita

ajatele soovitusi

õppinud ajalugu ja arheoloogiat, seepärast oli sarja lihtne kirjutada. Ta soovitati kirjutada teemadel, mida ise hästi valdab.

Kes ise kirjutada ei soovi, võib hakata proovilugejaks. Tuleb liituda vastava grupiga ja kui grupis kirjas oled, siis oodata, millal midagi sulle sobivat pakutakse. Mõned proovilugejad on põhjalikumad, julgevad anda tõsisemat tagasisidet, teised ütlevad, kas meeldis või mitte. Kirjanik peab taluma kriitikat, mis on alguses väga keeruline. Nii tallegi – mis mõttes keegi tuleb ütleva, kuidas ma oma raamatut kirjutama pean? Ka kirjastustele on suur probleem kirjanikud, kes ei lase oma raamatuid toimetada.

L aupäeval kirjanduspingil istunud **Valdur Mikita** saab mõelda ainult siis, kui on looduses – mets aitab teda selles. Mikitale meeldib tohutult arhailine, rütmiline töö, maatöö, mis on kui palsam hingele. Häda on selles maakodus ei suuda ta ridagi kirjutada, sest maal on alati nii palju teha – orgaaniline, roheline mass tirib teda laua tagant välja. Kirjutamiseks on ta endale alles jättnud täiesti mõttetu ja lagunenu korteri, kus ei ole mitte midagi muud teha kui kirjutada. Inimene on keeruline. Inimesest saab see, kes ta on, viiendaks-kuuendaks eluaastaks. Kirjanik, muusik, teadlane. Mis siis, et sa hakkad looma alles siis, kui oled 50.

Mirjam Parve on kirjandusõpetaja tütar, õppis varakult lugema ja luges palju. Üksildane laps, vanavanaema hoida. Ka vanavanemad on lugejad. Vanaisa, maa-poiss, pidi noorena talutöid tegema ja sai oma emalt hurjutada, et aega raamatutele raiskas. Sellest ajast on tal täitmatu vajadus raamatuid lugeda ja neid osta, sest tol ajal polnud selleks raha. Nüüd on vanaisal kõik kohad raamatuid täis: teed külmkapi lahti – raamatud, jalatsikapis – raamatud, pole ühtegi seina, kus poleks raamaturiiulit. Sellest tõdemus – kui lapsel on kodus raamatuid, siis on tõenäolisem, et ta neid loeb.

Kirjanikega käis kohtumas ka Arnika Tegelman

Pidunädala konverentsil otsiti kirjanduslikel maastikel teed raamatuni

1. veebruaril viisid kõiki teed Koeru eesti kirjanduse pidunädala konverentsile, mis keskendus seekord ökokirjandusele.

Eesti kirjanduse pidunädala patrooni, kirjandusprofessor Rein Veidemanni avaettekande pealkiri oli „Maa-armastus kui Eesti eksistentsiaal“ ja see keskendus küsimusele, mis on üldse eksistentsiaal, meie olemasolemise alusmuster, inimese ja rahvana olemise ja kestmise nurgakivi.

Veidemann tuletas meelde, kuidas nad mõne aasta eest ideede töökojas Tammsaare mail eesti kirjanduse pidunädalat hakkasid planeerima ja ütles, et tal on hirmus hea meel, et pidunädalast on kujunenud püsiv sündmus. „Aga ma olen kirjandusest väsinud,“ tunnistas ta ja põhjendas seda suure töökoormusega: raamatuesitlused, artiklid, esinemised.

Ettekande tees oli – kõik on üks suur küsimine. Sest meie elu ongi üks küsimuste ring. Vastused leiab alati, kuid iga vastus toob esile uue küsimuse. Näiteks 1998. aastal ilmus ühe rokkansambli, mida toona vedas Riho Sibul, viies album, mis oli tehtud koostöös helilooja ning laulja Siiri Sisaskiga ja kandis pealkirja „Mis maa see on?“. Nimiloo autor oligi Sisask ja laul oli kirjutatud Peeter Volkonski tekstile. Esimest korda tuli see ettekandele samal suvel Juurus mängitud vabaõhuetendusel „Mahtra sõda“, milles Sisask kehastas koduõpetajat Juliette Marchand'i. Selle muusikateose aines põhineb nüüd juba ligi 170 aasta tagusel ajal, kui eesti talupoeg võitles oma elu põhimõtete ning lootuste täitumise eest. Ajalooramatutest tunneme neid talurahvarahutuste nime all, rahvasuus ja kirjanduses on need vabadussõjad. Väljendist „mahtrat tegema“ kujuneb õiguse nimel mässamise poeetiline sünonüüm. Kõigi nende sõdade juurküsimuseks on aga see, kellele kuulub maa. Eestlastele on suhe maaga elu küsimus, siit ka selle võõrsõnaline vaste – eksistentsiaal.

Põnev kuulamine oli kirjandusuuri Mari Niitra ettekande Juhan Liivist kui Eesti esimesest ökokirjanikust. Juhan Liivi lapsepõlvest teame tema vanema venna Jakobi mälestuste kaudu, et Juhan rändas väljadel, võsastikus ja heinamaal, otsides lõokeste ja

Eesti kirjanduse pidunädala patroon Rein Veidemann ja pidunädala eestvedaja Reelika Raim.

teiste lindude pesi ning pidades meeles, palju ta neid ühel või teisel kevadel leidis. Kui ema teda noomis, et ta linnukesi kiusab ega neile rahu ei anna, vastas Juhan: „Mina ei puutu ühegi linnu pesa külge, hoian pesa juures suu kinni ega näita munadele hambaid. Linnukesed armastavad mind ja hakkavad kohe laulma, kui ma nende lähedal olen.“

Teist mälestuspilti Liivist vahendab teatrimees Karl Ader, toona väike poisike, kellele Juhan rääkis lõokesest, kes taevast laulis. Lõoke ei lasku kunagi taevast otse pesale, vaid ikka eemale, et mitte pesa reeta, ja jookseb siis pesa juurde.

Liiv torkas silma eraklikkusega, kohalikud inimesed pidasid teda veidrikuks, sest kui normaalsed taluinimesed tegid hommikust õhtuni tööd, siis Juhan veetis oma päevi peaaegu ühesuguselt – ta kas kirjutas või jalutas väljas, alati üksi ja igasuguse ilmaga, ei hoolinud külmast ega vihmast. Loodust armastas ta väga. Mõnikord istus kraavipervel ja jälgis üksisilmi vee voolamist või kükitas sipelgapesa juures ja vaatas putukate lõputut askeldamist. Mõnikord lamas kase all ja silmitses õhus hõljuvaid pilvi.

Kirjandusteadlane ja semiootik Kadri Tüür rääkis teemal „Loodus Tammsaare teostes“ ja loodusajakirjanik Kristel Vilbaste arutles küsimuse üle „Kas tehisaju suudab luua lummavaid looduskirjeldusi?“

Tema näidetest selgus, et enam-vähem suudabki.

Tammsaare muuseumi kurator Siiri Kvell kõneles „Töest ja õigusest“, kraavidest, maastikust, tegelikust ja romaanielust ning Andrese unistustest ning oli kaasa võtnud ka hulga pildimaterjali Vargamäe maastikest eri kümnenditel.

Päeva juht Meelis Kompus küsis lõpetuseks kõigilt esinejalt, mis võiks olla see võluvits, et me ikkagi jõuaksime kirjutatud teksti ja raamatuni, eriti noored.

Kadri Tüür pakkus välja Ameerikast pärit seljakotikriitikat, mida saab nimetada ka matkates lugemiseks ehk võetakse tekst, mille prototüüpmaastik on teada (looduskirjandusega on see lihtne) ning minnakse, raamat näpus, ja püütakse taastada sedasama marsruuti. See võib anda hämmastavaid tulemusi. Tammsaare puhul näiteks Koitjärve piirkond. „Kunagi käisime seal Tammsaare muuseumi juhataja Maarja Vaino juhtimisel. Vahepeal on palju juhtunud. Nõukogude ajal oli seal ohvitseride jahibaas, ala on olnud kinnine. Seda, et seal toimuvad eesti kirjanduse tüvitekstide, näiteks „Kõrboja peremehe“ tegevused, seal enam ei näe. Maastikud muutuvad, inimesed muutuvad, ajalugu käib üle,“ rääkis Tüür.

Siiri Kvell rääkis inimestest, kes tulevad Vargamäele otsima „Töest ja õigusest“ tuntud maas-

tikke. Kõige suurem pettumus on Mäe ja Oru, naabertalu polegi orus, vaid need on päris kõrvuti. Kompus tunnistas, et tema käis Vargamäel, olles kuuenda klassi õpilane. Seejärel võttis ta „Tõe ja õiguse“ esimese osa ja luges selle läbi – pilt oli silmees ja palju lihtsam oli lugeda. Võib-olla see avaski tema jaoks Tammsaare mõttemaastiku.

Kristel Vilbaste tuletas meelde, et meil on nüüd kaks Vargamäed, üks siin ja teine – filmi oma – Lõuna-Eestis. Tema jaoks on veel kolmaski, mille ta lõi enda peas. „Raamat annab sulle filmist palju rohkem, sinu enda fantaasia hakkab tööle. See on see, miks üldse veel koolis kirjandust õpetada, et õpilased õpiksid looma oma fantaasia-maailma,“ tõdes ta.

Mari Niitra leidis, vastates küsimusele, kuidas saada tänapäeva inimesi lugema, et ei tohiks karta teiste meediumide mõju. „Juhan Liivi 160. juubeli-aasta sügisel linastub Jaak Kilmi film „Vari“, mis ei räägi mitte Juhan Liivi samanimelisest teosest, vaid on pöörane fantaasia, krimipõnevik, mille on kokku kirjutanud Indrek Hargla ajast, kui Juhan Liiv tuli hullumajast, läks koju ja me ei tea, mida ta järgmised kümme aastat tegi,“ rääkis Niitra. Suur osa filmist võeti üles Alatskivi kandis ja palju kastutati ka kohalikke inimesi. „Mul on kavalaid mõtteid, kuidas tuua inimesi kirjaniku ja raamatu juurde just selle filmikogemuse kaudu.“

30. jaanuaril avati Tammsaare muuseumis Vargamäel näitus „100 aastat soode kuivendamist Vargamäel“.

„Kus see näitus siis on?“ küsisid esimesed külastajad. Selleks, et näha, tuleb minna näituse sisse. Selgub, et mitte soode kuivendamisest pole möödunud sada aastat, vaid selle aja jooksul on toimunud kõige suuremad muutused.

Näituse teema tuli muuseumi külastajalt. „Külastajad otsivad kirjandusliku Vargamäe jälgi – kus on kraavid, kus on kirikutorn, kuhu jäi lehm kinni,“ sõnas näituse kuraator Siiri Kvell. „Maastiku kujundamisel on „Tões ja õiguses“ oluline koht. Saame osa inimese võitlusest maa- ga, Vargamäe Andrese unistustest. Näitusel vaatleme romaani esimest ja viimast osa. Uurime, kuidas läheb romaani- elu kokku päriseluga,“ ütles Kvell. Põneva väljapaneku kujundas loovagen- tuur Identity.

Tammsaare muuseumi aastanäitus on avatud 30. jaanuarist 2024 kuni 2025. aasta alguseni.

Tammsaare mõjub kõigile

ARNIKA TEGELMANN

„Astusin praegu trepist alla, üks tüdrukuke tuli mulle vastu ja ütles: „Teate, see oli nii tore, lihtsalt võrratu!“ Mis võib olla veel parem, kui laps ise tuleb ja nii ütleb. Tammsaare on nii- võrd võrratu kirjanik, kes mõ- jub kõigile,“ tões korraldaja Enda Trubok vahetult pärast 21. Hansenist Tammsaareni võistluse lõppemist Albu mõisas.

Truboki sõnul pani end sel aastal võistlusele kirja 42 õpilast, kuid osales 36. „Kui tavali- selt on kohal ka saarlased, siis see aasta on ses mõttes eriline, et nad ei saanud tulla, õpetaja Rita Ilves palus tervitada,“ ütles Trubok ja meenutas, et päris esimesel aastal oli osale- jaid 96. Iga algus on niigi raske. „Kui nüüd teavad kõik, mida teha, siis esimesel korral sai iga samm pikalt ette planeeritud: kes paneb sildid, kes võtab kaa- sa supipoti, sest tol ajal meil toi- duaita polnud – kaitseliitlased tegid suure katlaga hernesuppi. Kõik meenutasid veel kaua, et pole elus nii head hernesuppi saanud.“

Aastakümnetega on väl- ja kujunenud ühed ja samad katkendid, mida esitatakse. Seekord üllatasid esitajad aga päris uue valikuga, kuigi samadest teostest.

Võistluse juurde käib paratamatult ka žürii, kuhu osa- lejaid leida pole lihtne, näitlejatel on iseäranis keeruline aega lei- da. Seekord olid pooled uued ja pooled staažikad liikmed. Alati on tore, kui hindajate hulgas on ka värsket verd. Nii löid see- kord kaasa Järva vallavalitsuse hariduse peaspetsialist Anneli Eesmaa ning kultuuri-, spordi- ja noorsootöö spetsialist Merle Tombak.

Kõige noorema vanuseastme hindajate tööd juhtis Kaja Sa- rapuu, Eesti emakeeleõpetajate seltsi esimees, keskmisel vanu- seastmel Aune Suve, Järva valla noorsootöökeskuse juht – tema on olnud hindajate seas väikese pausiga algusest peale.

Kõige vanema rühma hinda- jate tööd juhtis filmiprodutsent Tanel Tatter. Trubok selgitas, et tehes koostööd Vargamäe muu- seumiga, küsis Kristi Kirss, tema endine õpilane, kas oleks veel kedagi žüriisse vaja – neil seal

käivad pidevalt filmimehed. „Varsti Tanel Tatter kirjutaski mulle, et pühendab selle päeva meie üritusele ja tal on soov ka auhinnad välja panna,“ rääkis Trubok.

Tanel Tatterit üllatas võis- tulugejate tase. Repertuaari- valikul jäi talle silma suhe Ju- malaga. „Elame teises ajastus, kontekst on täiesti teine. Näit- lejameisterlikkusega võib selle ära petta, aga tegelikult nad ei tunnetata, mida Jumal tol ajal tähendas. See on nagu pokk: kes pokkida ei oska, see ringi ei lähe,“ arutles ta.

Võitjate valikul olid hindajad Tatteri sõnul üsna ühel meelel. „Üllatav oli, et „Tõde ja õigus“ oli põhiteema, ei mindud teiste tükide kallale. Pigem oleks oodanud rohkem „Põrgupõhja uut Vanapaganat“, vanemas astmes, keda mina hindasin, oli ainult üks tekst sellest.“

Tatter meenutas, et tal oli kolmanda kursuse lõpus kõne eksamik Tammsaare tekst. „Valik oli „Tõe ja õiguse“ I osa algusest, Vargamäele tulek. Olin seda aasta otsa ette val- mistanud, kursuse juhendaja Rudolf Allabert võttis teksti al-

gosakesteks. Sain maksimum- punktid. Mul oli Tammsaarega tõsiseid raskusi ja kui päris aus olla – ega ma polnud vahepeal, enne filmi jõudmist Tammsaare kätte võtnudki. Tanel Toomi suurepärasest filmi käis- in muidugi vaatamas, aga et uues- ti lugeda? Nüüd lugesin „Elu ja armastust“ uuesti. Vanust on juurde tulnud, tunnetad hoopis teist moodi – kõik oli selge.“ Tammsaare samanimelise teose põhjal vändatud film on kino- des alates 16. veebruarist.

Tatter Albusse uutesse filmi- desse otseselt osatäitjaid otsi- ma ei tulnud, kuigi otsib neid kogu aeg. „See mõte tuli siis, kui maha istusin ja taset nägin. Kui ma ei teaks tausta ja paneks peapreemia võitja mõnele näit- lejate ettelugemisele proovima, oleks ta samal tasemel kui Ül- le Kaljuste,“ tões Tatter. „Urmas Lennuk kirjutab meile praegu lugu „Koerte kasvandik“, mis on ka ajastu film – Öisu mõisa lugu, aastast 1824, poisist, kes kasvaski koertega koos üles. Seal on talutüdrukud peaosas ja täpselt sellises vanuses nagu siin täna. Andsin paarile noorele oma nimekaardi.“

Hansenist Tammsaareni võistluse 2024 tulemused

Peaaahind

Kirke Miina Tegova (juhendaja Silja Russak), Tartu Mart Reiniku kool

Noorem vanuserühm

I koht Rosanna Säälilik (Silja Russak), Tartu Mart Reiniku kool

II koht Helga Strohmann (Lea Sokman), Tartu Hansa kool

III koht Janeli Viira (Küllli Tropp), Rakvere Vabaduse kool

Eripreemia Roos Põllu (Anneli Talviste), Türi põhikool

Eripreemia Nagnus Võtti (Terje Truska), Väätša põhikool

Keskmine vanuserühm

I koht Kirke Miina Tegova (Silja Russak), Tartu Mart Reiniku kool

II koht Markus Kadaste (Silja Russak), Tartu Mart Reiniku kool

III koht Gregor Kirpu (Sirje Sell), Tapa gümnaasium

Eripreemia Eilis Senka (Aili Teedla), Rakvere Vabaduse kool

Eripreemia Lisell Väljak (Lea Sokman), Tartu Hansa kool

Eripreemia Säde Lee Hitrov (Aili Teedla), Rakvere Vabaduse kool

Vanem vanuserühm

I koht Ainar Tropp (Aili Teedla), Rakvere Vabaduse kool

II koht Helene Teder (Auli Auväärt), Miina Härma gümnaasium

III koht Säde Einasto (Age Salo), Hugo Treffneri gümnaasium

Eripreemia Kalli Toater (Maris Vaher), vanalinna hariduskol- leegium

Eripreemia Albu kooli vilistlane Grete Roos (Piret Järvela),

Kadrioru Saksa gümnaasium

Eripreemia Marta Arete Sock (Karin Soodla), Hugo Treffneri

gümnaasium

Muusikaõpetaja pidas rahvarohket sünnipäeva

ARNIKA TEGELMANN

21. jaanuaril tähistati Koeru kultuurimajas muusikaõpetaja ja koorijuhhi Aino Linnase 80. sünnipäeva. Üllatuspeo korraldajad uurisid välja, et Aino lemmiklugu on „Ka sisaliku tee“ Ummamuudu esituses. Selle saatel Aino saali siseneski.

Üks õnnitlejaid oli Paide meeskoor, kelle esituses sai Gustav Ernesaksa „Sireli, kas mul õnne“ hoopis teised sõnad: „Ainole palju õnne, Ainole, Ainole. Ainole õnne ja tervist, Ainole,

Ainole...“. Lisaks oli õnnitlemas ühendkoor: Paide meeskoor, Sink-Sale-Proo Albust ja Järva-Jaani ning Koeru segakoorid.

Mihkel Lüdigi „Koitu“ palutakse juhutama aga Aino ise. Kunagi jäi Ainol julgusest puudu, nii et ta Paidest laulupeolt ära koju sõitis ja jättiski ühendkoori juhutamata. „Mul pole lövi iseloomu,“ ütleb Aino, kuid enam ta koore ei karda. Üldlupidudel on Aino oma kooridega osalenud aastast 1972, kuid lauldud on siin ennegi – Koeru rahvas on musikaalne.

Lilled ja õnnitlused andis üle ka Koeru lasteaia Päikeseratas direktor Anu Kangur, kellel on suur au Ainoga tänini paar korda nädalas kohtuda. Ikka lasteaia muusikatunnis. „Ainoga saab palju nalja, teist nii hea huumorisoonega inimest naljalt ei leia,“ ütleb ta.

Järva vallavalitsuse tänukirja pikaajalise viljaka töö eest muusikaõpetaja ja dirigendina ning 80. juubeli puhul andis Ainole vallavalitsuse liige Alari Teppan, ka Aino laulupoiss.

Pidulikku pärastlõunat juh-

tis Kirsika Ilmjärv, kes õnnitles juubilarit ka Koeru keskkooli nimel, kus Aino töötas alates 1. septembrist 1967. Lisaks tundidele juhendas ta laste-, mudilaste ja veidi hiljem ka poistekoort. „Kas te olete nõus, et ta mängib maailmas kõige paremini klaverit?“ küsis Kirsika. Kõik olid nõus.

Nüüd töötab Aino kolmandat aastat Aravete kooli muusikaõpetajana. „Ei tohi molutama jääda niikaua, kui sul vähegi vaimu sees on,“ ütleb Aino.

Ka koolinoored tähistasid Tartu rahulepingu aastapäeva

ARNIKA TEGELMANN

2. veebruaril tähistati kõikjal Järva vallas Tartu rahu 104. aastapäeva. 2. veebruaril 1920 Eesti ja Nõukogude Venemaa vahel sõlmitud leping lõpetas vabadussõja, määras Eesti idapiiri ning Venemaa tunnustas igaveseks Eesti vabariigi iseseisvust. Kell 10.30 asetati küünlad Järva-Jaani ausambaparki, kuhu olid tulnud kohale ka Järva-Jaani gümnaasiumi õpilased.

„Tartu rahulepingu originaaldokument säilis ime läbi Rootsisis, kust okupatsioonivalitsus dokumente küll tagasi nõu-

dis, kuid 31 dokumenti leidsid tee Stockholmi Balti arhiivi, nende hulgas ka kõige tähtsam välisleping – Tartu rahulepingu originaal,“ rääkis Järva-Jaani gümnaasiumi ajalooõpetaja Ülle Jääger.

Järva abivallavanem Siim Umerov rõhutas, et see leping lõpetas nii meile iseseisvuse toonud vabadussõja kui pani aluse kaks aastat varem väljakuulutatud Eesti vabariigi rahvusvahelisele tunnustamisele. „See kokkulepe on Eesti diplomaatia suurim võit,“ sõnas Umerov.

Kaitseliidu Järva malevast tervitasid kohaletulnuid Aldur

Lõhmus ja Arto Saar, kelle sõnul on ka praegu palju vabatahtlikke, kes on nõus oma elu hinnaga Eesti eest välja astuma. Ta kutsus noori kaitseliiduga ühinema.

Ka Koeru ausambapargis kell 11.30 alanud mälestushetkel olid esindatud Koeru keskkooli gümnasistid. „Tartu rahulepingu õppetunnid on jätkuvalt olulised ka tänapäeva põlvkonnale. See õpetab meile selliseid väärtusi nagu iseseisvus, diplomaatia, rahvusvaheline õiglus ja koostöö. See paneb meid mõistma, et meie riigi minevikul on sügav mõ-

ju meie olevikule ja tulevikule ning et meil kõigil on vastutus hoida ja kaitsta seda, millest me oleme tulnud. Seega, austame Tartu rahulepingu pärandit, õpime minevikust ja kanname sellest saadud õppetunnid üle tänapäeva maailma. See leping kujundas meie riigi saatust ja on oluline meie kultuurilise identiteedi osa. Olgu see meile alaliseks meeldetuletuseks, et meie vabadus ja iseseisvus on hindamatu aare, mida peame hoidma ja kaitsma igal sammul,“ sõnas enda kõnes gümnasistide esindaja, abiturient Joonas Pappel.

Sünnipäevalapsed

65
VOLDEMAR RIMPEL
TIIT AASA
AARE ROHTMETS
ENN REMMELGAS
ENNO KRÜMANN
AARE SELGE
OLEV VISNAPUU
ÕIE PIIRIMÄE
URVE MAHOV
RITA SARDIS
ÜLLE LILLEBERG
BIRGIT WEIGEL
ÜLLE SAUK

70
TÖNU TAAL
TÖNU KIIKA
VELLO MÄGIN
ELMAR KÜNNARPUU
ENN KONT
LILJA KÜTISMAA
HELLE GLASE
ÜLLE OJAMÄE
KÜLLI PESTI
MARE AGU

75
MATI KINK
ENE OTS
MAIMU PLINKER
VAIKE SING
EVI ANTON

76
RIHO KARU
VELLO NIINSALU
VÄINO PUOLOKAINEN
JEKATERINA
FEDOSSEJEVA
PALMI NUUT
TERESA BUYANKINA
AILI VEILBERG-AAN
LEILI SOODLA
EHA-MALL KAUR

77
VLADIMIR JATSUK
VILMA VELTBACH
VIIVE VALK
SIRJE KUIK
ELDI TÄÄKRE

78
KUNO AGAN
MATI KASK
UNO BANK
LJUDMILLA KIRSIMÄE

79
HARRY TUMMELEHT
MILVI RASMANN

80
VELLO TREY
TIIT LEMENDIK
ANNA TŠEGUROVA
JUTA LIIVAK

AINO INTAL
HELI LEPIK
MILVI-ELLEN SEKSTALO
LINDA PALMI

81
AIME BANK
EEVI KALLAKMAA
MARE NURMSALU
LAINE MAGUS
AIME PÖLDMA
MAIE GORLOV

82
ELMAR LEHT

83
MALLE ILVES

84
EEVI LINKE
HELJE TAMMERIIK
VAIKE MIHKELSAAR
LUULE VAHESAAR

85
VILME-JOHANNA AAN
ELVI KUKK

87
GUIDO KRAAV
MALLE VAHTER
HELME SEIRE

88
ELSA KING
HELGE STAMM

89
MILVI SEPP
ÕIE SAAR
LEIDA KAMP
ASTRA-ELLEN NUGIS

90
EVALD RAMAT
VILLEM KELGO
YUSTYNA MILINEVYCH

91
HELLART AUN
AINO-LAINE NÖMM

92
ASTA MÄEORG

93
VIRVE LAUBE
HELM TOOME
LAINE LINDERMANN

94
ILSE KUIK
ADA PUHMASTE

95
LEMBI RIKKINEN
ELFRIEDE FELS

100
ELVI KANNIKE

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

06. märts alates 10.00
ARAVETE KULTUURIMAJAS
Etterregistreerimine (kell 9-15)
telefonil 5323 2454
*kuivasilmatest
*silmarõhu mõõtmise
*optilised päikesepriidid

Silmade kontroll 20€, prilliootjale TASUTA!

KUHU MINNA

11. veebruaril kell 13 Admiral Johan Pitka 150. aastapäeva pidulik tähistamine Jalgses külamajas
13. veebruaril kell 11–12 Järvapesa lasteaias Ambblas ja Aravetel vastlaliug sõbraga
15. veebruaril kell 19 Imavere rahvamajas mälumänguturniiri Ajuragin hooaja V voor. Küsimused koostab Villu Päärt
15. veebruaril kell 16–18 Järva valla suusatamise seeria-võistluse IV etapp Järva-Jaanis
17. veebruaril Ervita seltsimaja Laternamatk ümber Väinjärve
18. veebruaril kell 12 Imavere rahvamajas Pilistvere kihelkonna rahvarõivaste nõuandekoja töötuba – lahttasku õmblemine
20. veebruaril kell 18 Koeru kultuurimajas EV 106. aastapäeva kontsertaktus
20. veebruaril kell 19 Aravete kultuurimajas Saku Mandoliinide kontsert
21. veebruaril kell 18 Koeru kultuurimajas kino. Eesti mängufilm „Elu ja armastus“
22. veebruaril kell 13.15 Koeru kultuurimajas kino. Eesti mängufilm „Elu ja armastus“
22. veebruaril kell 18 Imavere rahvamajas EV 106. aastapäeva kontsertaktus
22. veebruaril Järvapesa lasteaias Albus EV aastapäeva tähistamine
23. veebruaril Järvapesa lasteaias Aravetel, Ambblas ja Albus EV aastapäeva tähistamine
24. veebruaril EV 106. aastapäeva tähistamine Koeru kirikus ja ausambapargis, Peetri kirikus, Müüslaris, Järva-Jaani kirikus ja ausambapargis, Järva-Madisel ja Ambblas
24. veebruaril kell 12 Müüsleri vabadussõjas langenute ausamba jalamil kogukonna kohvik
24. veebruaril päikesetõusul Koerus riigilipu heiskamine, kogukondlik hommikusöök, kogukonna tegusate tunnustamine
24. veebruaril kell 10 Koeru kirikus ja ausambapargis EV 106. aastapäeva palvus ning lillede ja küünalde panek vabadussõjas langenute mälestusmärgi jalamile
24. veebruaril kell 11 Järva-Jaani kirikus, ausambapargis ja kultuurimajas EV 106. aastapäeva tähistamine
24. veebruaril kell 11 madisepäeva suusasõit (seeriavõistluse V etapp) Valgehobusemäel
25. veebruaril kell 15 Imavere rahvamajas kino. Eesti dokumentaalfilm „Savvusanna sõsarad“
1. märtsist 30. aprillini N–P kell 10–17 avatud Järva-Jaani muuseumide keskus ja vanatehnika varjupaik. Vanatehnika varjupaika pääseb ka pöördvärava kaudu pärast makse tasumist
3. märtsil Kõrvemaa KV III etapp lauatennis Lehtses
- 8.–9. märtsil Järva-Jaani kultuurimajas kogupereetendus laulude ja tantsudega „Röövlid kultuurimajas“
8. märtsil Koeru kultuurimajas uurimistö „Välejalad“ kontsert
10. märtsil kell 14 Imavere rahvamajas etendus „Daamide õnn“ – Alle-Saija teatritalu Põlvamaalt

Kauaoodatud Muuseumirott rändas Eesti piimandusmuuseumisse

MARIS PRAATS

2. veebruaril selgusid möödunud aasta parimad muuseumiteod. Eesti muuseumide aastauhindade galal jagati Muuseumirotti üheksas kategoorias. Lisaks panid eriauhinnad välja nii Eesti muuseumiühing kui ka EAS-i ja Kredexi ühendasutuse turismiosakond.

„Täna tähistame mitte ainult ühe kalendriaasta saavutusi Eesti muuseumides, vaid ka muuseumide võimet inspireerida ja muuta ühiskonda. Muuseumid loovad silla mineviku, oleviku ja tuleviku vahel ning jutustavad Eesti lugu nii eesti-maalastele kui ka meie külalistele. Täna kõiki nominente ja kogu muuseumirahvast, kes tegevad iga päev selle nimel, et meie imelisest kultuuririkkusest ja ajaloost saaksid osa ka need, kes tulevad pärast meid,“ rääkis kultuuriminister Heidy Purga.

„Muuseumidel on võime pidevalt areneda ja kohaneda, sidudes oskuslikult möödunud nii oleviku kui ka tulevikuga,“ ütles muinsuskaitseameti peadirektor Marilin Mikhelson. „Soovin rõhutada, et inimeste kõrval on just muuseumide kogudes peituvat kultuuriväärtustel väga suur roll. Muu-

semitöö hing on muuseumide kogudes. Seal on hoidmisel ja arendamisel meie ühine vara, mille hea käekäigu pärast peame me kõik muret tundma, et need kordumatud väärtused ei kaoks, vaid kestaksid avastamiseks, kasutamiseks, tõlgendamiseks, inspiratsiooniks ja edulugu ning piima teekonda meie toidulauale vanasti ja tänapäeval. Üheskoos valmistatakse võid/jäätist. Tegevused on mängulised, lustakad, täis osalejatele aktiivset tegevust ja maitseküllaseid elamusi. Projekti panustasid Anneli Siimussaar, Heidi Arula, Helen Arula, Mai Kukk ja Mailis Kutsar.

„Me läheme sinna, kuhu meid kutsutakse,“ sõnas Eesti piimandusmuuseumi juhatuse liige Anneli Siimussaar ja lisas, et alates septembrist 2022 kuni detsembrini 2023 viisid nad läbi 53 programmi ning kokku osales neil üle 1400 inimese. „Me

oleme kastist välja programmi,“ jätkas ta ja lisas, et nende läbi viidavad tegevused kutsuvad esile mitmeidki emotsioone. „Me oleme käinud peamiselt lasteaiades ja algklassides, kuid programm on viinud meid ka hooldekodudesse ja noortekeskustesse. See on põimitud toredate lugude, laulude ja mängudega ning inimesed saavad valmistada saja-aastase võimasnaga võid või jäätist,“ kirjeldas Siimussaar tegevusi. Programmist ei puudu ka lemmalüps. Taburetlehmad Juuli või Maali on alati kaasas. „Lapsed on programmi hästi vastu võtnud ning nende silmades on näha sära,“ sõnas Siimussaar ja täiendas, et tegevusi viiakse läbi nii välis- kui ka sisetingimustes. Näiteks Tartu linn kutsub neid igal aastal, viimased aastad on saanud kõiki tegevusi õues teha. „Näiteks Valgas kutsusid meid lasteaiade külla mitte töötajad, vaid lapsevanemad ise, kes olid meid näinud piimafoorumil ning võtsid ühendust. Lõpuks saime seal lausa mitmes lasteaias käidud,“ pajatas ta eredaheidet hetki programmist.

Hästi teistsugune kogemus programmiga on olnud Kohtla-Järvel. „Seal elatakse natuke nagu teises Eestis,“ nentis Si-

mussaar ja lisas, et sealse piirkonna haridusprogrammid on üles ehitatud suhteliselt vene kultuuriloo keskselt. „Mind üllatavad nad positiivses mõttes, sest tundides on kord majas,“ sõnas ta. Programm on pannud juurdlema ka selle üle, kui erineva käitumisega on lapsed eri haridusasutustes. „Mõnes kohas on täiesti nii, et imestad, kui targad ja nutikad võivad ka väikesed lapsed olla.“

Auhinnagalal ilmestas programmi ka vahva video. „Keegi ei öelnud meile, et oleme laureaadi, kuid mõistatasime selle ise ära, kui kuulsime, et meist tahetakse video teha. Seetõttu olime peaaegu 99 protsenti kindlad, et saame kauaoodatud roti,“ sõnas Siimussaar.

„See oli nii ülev tunne, me olime nii kaua seda tahtnud. Kolm aastat tagasi istusime samal üritusel ja ütlesin kolleegidele, et ükskord me selle roti koju toome. Me püüdsime mõelda välja midagi, milles me saame konkureerida suurte muuseumidega,“ lausus ta ja lisas, et kaks aastat tagasi prooviti piimapäevaga, toona jäädinominentideks. „Mail oli samal päeval sünnipäev, me naersime, et ta kutsus meid oma sünnipäevaks rotigalale.“

Tapa mandoliiniorkestri juubelituur

20. veebruaril Järva-Jaani kultuurimajas
12. märtsil Albu mõisas
2. aprillil Paides Wittensteini tegevusmuuseumis

Kontsertide algused kõikjal kell 19:00

Pääse 5 eurot müügil kohapeal enne kontserdi algust

Kultuuririkkuse aasta 2024

20. VEEBRUAR 19.00
ARAVETE KULTUURIMAJA

Saku Mandoliinid
KAUNIS EESTI MUUSIKA

Pilet 5 eur (õpilased 3 eur, eelkooliealised tasuta)

Korraldaja: Põhja-Järva Kultuurikeskus
Info ja eelmük: pjkuultuur@jarva.ee, 56500358

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

19. märts alates 10.00
JÄRVA-JAANI PÄEVAKESKUSES
(Ines Kurvits)
Etteregistreerimine (kell 9-15)
telefonil 5349 4346
*kuivasilmatest
*silmarõhu mõõtmine
*optilised päikesepriidid

Silmade kontroll 20€, prilliootjale TASUTA!

3. veebruaril toimus 44. Tammsaare rahvamatk, mis andis hea võimaluse vaadelda ümberkaudset loodust ja mõelda selle olulisusele.

Esmalt virgutusvõimlemine Hunduga, lilled Tammsaare monumendile ja taluturul kaasa head-paremat, siis start, mis anti kell 11 Järva-Madise Wallama ja eest: lühem, 4, 5-kilomeetrine rada viis üle Kodru raba, ja pikem, 6-kilomeetrine mööda maanteed. Osa seltskonnast oli selleks ajaks juba rajale läinud nagu ikka. Sel korral pani end kirja 224 matkajat. Kui liita neile 21 vabatahtlikku abilist ja väiksemad lapsed, oli matkalisid ligi 300.

Matkateel pakkusid vaheldust tsitaadid Järva valla 47. A. H. Tammsaare kirjanduspreemiale nomineeritud teostest ja RMK Simisaluloodusmaja tegevuspunktid, kus sai kindlaks teha, kelle jäljed, sarved, karvatutid või pabulad need on, või uurida, kes on käbidest seemned kätte saanud.

Suppi pakkus Vargamäele jõudnud matkalistele Järva Teenused. Heameelt teeb, et osalejad olid välja lugenud korraldajate palve võtta kodunt kaasa oma tass, kauss ja lusikas – suur tänu teile selle eest!

Vargamäel loosis päeva juht Urmo Kütismaa koos Hunduga osalejate vahel välja vahvaid auhindu. Veerandsada auhinda panid välja Järva vallavalitsus ja Järva valla ettevõtted – Tikupoiss, AS Konesko ja Arctic Finland House OÜ. Pildil saab Hundult kitsenaha Jürgen Polli.

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

11. märts alates 10.00
IMAVERE PÄEVAKESKUSES
Etteregistreerimine (kell 9-15)
telefonil 5323 2454
*kuivasilmatest
*silmarõhu mõõtmine
*optilised päikesepriid

SILMADE KONTROLL 20€, prillioostjale TASUTA!

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

13. märts alates 10.00
KOERU TEENINDUSKESKUSES
Etteregistreerimine (kell 8-16)
telefonil 5323 2454
*kuivasilmatest
*silmarõhu mõõtmine
*optilised päikesepriid

Silmade kontroll 20€, prillioostjale TASUTA!

• Jõgeval toimusid 20. jaanuaril Eesti U-15 meistrivõistlused vabamaadluses. Võistlused oli Järvamaa maadlejatele edukad.

- Tulemused
- I koht Johannes Jõe (Järvamaa Matimehed)
  - I koht Rasmus Peets (SK Nipi)
  - I koht Marta Luisa Ruckenberg (Järvamaa Matimehed)
  - II koht Uku Nugis (Järvamaa Matimehed)
  - II koht Matthias Maasikpalu (Järvamaa Matimehed)
  - III koht Emily Vislapu (Mk Juhan)
  - 4. koht Doris Renter (Järvamaa Matimehed)
  - 5. koht Karl Kirsimets (Järvamaa Matimehed)
  - 9. koht Aron Lieberg (Järvamaa Matimehed)

Võistkondlikult võitis maadlusklubi Järvamaa Matimehed III koha, osales 20 maadlusklubi kogu Eestist.

- Haapsalus toimusid Eesti meistrivõistlused vabamaadluses. Maadlusklubi Järvamaa Matimeeste võistkonda kuulus kuus sportlast. Hea võistluse tegi Kennet Künnarpuu, kes võitis raskekaalus hõbemedali. Esimestena jäid medalita Timor Arusaar ja Elmar Braks. Võistkondlikult saavutas maadlusklubi Järvamaa Matimehed 4. koha.

- Tulemused
- 125 kg: Kennet Künnarpuu
  - II koht
  - 86 kg: Elmar Braks
  - 4. koht
  - 74 kg: Timor Arusaar
  - 4. koht, Mikk Martsepp
  - 5. koht
  - 79 kg: Karl Lehis
  - 5. koht,

Kalvi Arusaar 7. koht

Järva vallast olid võistlemas veel Marta Pajula (Tapa VSK) ja Anu-Liis Raudsepp (Väike-Maarja RSK), kes mõlemad tulid oma kehakaalus Eesti meistriteks, ning Alari Peets (SK Nipi), kes saavutas 6. koha.

• Imavere spordihoones toimus 26. jaanuaril Eesti jalgpalli liidu ja Rimi jalgpalli osavusfestival. 4.–5. klasside arvestuses näitasid kõige suuremat osavust Järva-Jaani gümnaasiumi noored, kes võitsid esikoha. Võistkonda kuulusid Ats Köll, Georg Robin Roosalk, Hugo Pedius, Morgan Ait, Kristella Koor ja Elise Vespere. Selles vanuseklassis osales tubliit ka Koigi kool. 1.–3. klasside arvestuses saavutas tubli 4. koha Imavere kool, kellele järgnes Koigi kool.

11.02.2024

toimub XVII legendaarse Vabadussõja kangelase, kontraadmiral Johan Pitka mälestusele pühendatud

RAHVAMATK

09.30–10.00

Matkaliste kogunemine Jalgsemale Pitka tubamuuseumi juurde

10.00 Tervituskõned

10.30 Matka start Jalgsemalt

15.00 dokumentaalfilmi

„PITKA LEGEND” ühisvaatamine Pitka tubamuuseumis

Kui soovid annetada majamuuseumile, võta kaasa sularaha.

Andmaks matkale rahvuslikku hõngu, kutsuvad korraldajad matkajaid üles võtma kaasa suuri ja väikeseid rahvuslippe.

Matka lõpus pakutakse suppi – võta kaasa enda kauss.

Varem matkal osalenud hoidku ligi eelnevate admiralimatkadelt saadud matkakaart, sest kõik tempiliga varustatud kaardid osalevad admiralimõõga loosimisel.

Kõik esmaosalejad saavad matkakaardi. Nende vahel, kes on osalenud matkal kolm või enam korda, loositakse välja SEPISTATUD ADMIRALIMÕÖK.

Täiendav info matka kohta: Järva maleva pealik Kuido Pettai: kuido.pettai@kaitseliit.ee

Matka korraldavad: Kaitseliidu Järva malev, Naiskodukaitse Järva ringkond, Noorte Kotkaste Järva malev, Kodutütarde Järva ringkond ja Järva Vallavalitsus.

ALEKSANDER KOOK
OLEV SELTER
LEMBIT REMMIK
LEMBIT LOODIS
HARRI BALOD

VILLEM LENK
REIN REVA
AVO JÄRVE
MEINHARD SAARMETS
RAIN KURME
RAUL MÄGI
ELGI KÜNNAPUU
ARMILDE BREMET
MAIDU PARDEL
ENNA KURME
ANTONINA AUSMA
VALLI ALLMERE
HELLE RÜNNE
HELVE LAUMETS

FEKAALIVEDU JA UMMISTUSTE LIKVIDEERIMINE

Tel 384 6052 • info@jarvahaldus.ee

Viru Arborist OÜ

PAKUME ARBORISTI TEENUSEID

- Ohtlike puude raie
- Seisukorra hindamine
- Puuhooldustööd
- Hekkide hooldus
- Võrade sidumine
- Puiduhakkuri teenus, Ø 20cm

Kutsetunnistused
141998, 141999

Reigo: 5800 1880
Gustav: 5919 2441
viruarborist@gmail.com

FEKAALIVEDU VÄLIKÄIMLATE RENT

tel. +372 452 2002
e-mail: agri@speq.ee
www.fekaaliabi.ee

Akende, uste ja muude
puidutoodete valmistamine
tellimuse peale.

Võtame tööle tislari.

Tel 5565 8919 • amblapuit@gmail.com
Pikk tn 6, Ambla

Reakuulutused

Soovin osta või üürile võtta Koe-
rus keskküttega korterit. Telefon
53912993.

Katuse-, fassaadi-, üldehitus ja
viimistlustööd. Kortermajade re-
noveerimistööd Pakume erine-
vaid lahendusi hoonete ja maja-
de ehitusel. mehitus@gmail.com
53529476

Vihmaveesüsteemide ja katuseturvatoodete paigaldus

VIHMAVEERENNID OÜ
Liitevabad rennid kuni 30m
Info@vihmaveerennid.ee
Tel: 52 7 1059

Puurkaevud
Maaküte
Veesüsteemid
Biopuhastid
Septikud
Mahutid

Puurvesi
PUURKAEVUD

KONTAKT
www.PUURVESI.ee
Info@puurvesi.ee
+372 5566 2032
+372 5569 4310

PUURKAEVUMEISTRID

Puurkaevude ja -aukude projekteeri-
mine, puurimine ning likvideerimine.
Vee- ja kanalisatsioonitorustike, sep-
tikute ja süvaveepumpade paigaldus.

Lisainfo tel 50 21 279
www.puurkaevumeistrid.ee

FEKAALIVEDU JÄRVAMAAL

Voolik kuni 50 m

Tellimine:
527 6087, Valeri
Hunting Grupp OÜ

VÖTAN RENDILE PÖLLUMAAD

Imavere, Koigi, Kurla,
Pilistvere, Eistvere,
Laimetsa ja
Taadikvere kandis
(sobib ka Adavere
ja Põltsamaa kant).

Hind alates 150 €/ha

Taavi
Tel 5309 3301

T&R

Igasuguse elektroonika remont,
arvutite remont. Tel 58104539,
es3rid@gmail.com, Järva-Jaani

Müüa 3 meetrist lehtpuu kütte-
puud. Samas müüme lõhutud küt-
tepuud. Halupuu pikkus vastavalt
kliendi soovile. Info tel. 53064897

Ostan nõukaegse maali, akvarel-
li (E. Valter, E. Okas, R. Uutmaa, R.
Sagrits). Võib pakkuda ka teiste
vanakooli kunstnike loomingut.
Tasun kuni 3000€. Tel: 56770569

Pakume Järvamaal aia- ja sae-
tehnikat remonti ning hooldust.
Tel: 5673 7642

Rendile anda 15 ha põllumaad
31403;001;0086. Tel. 5175681

Ohtlike puude langetus tõstukilt
Järva valla piires. Tel 5624 3085

Hubane ja omanäoline
puhkemaja!

- *KOOLITUS
- *PEOLAUAD
- *LOODUSMATK
- *MAJUTUS

Kontaktid:
Tel 58856955
info@jaagrivilla.ee
www.jaagrivilla.ee
FB: Jäägri Villa

Järva Valla Leht

Väljaandja Järva Vallavalitsus
Järva-Jaani, Pikk 56,
info 517 5929
Tiraaž 4000
Toimetaja Maris Praats,
maris.praats@jarva.ee,
info 5346 7235
Trükk AS Printall
Toimetus ootab kaastöid iga kuu
viimase täisnädala esmaspäevaks.

UUED VALLAKODANIKUD

ARSENIY VORONYI
KAREL VIGUR
CECILIA CLAUSEN
MALIN LEHT
AMINDA LEE ÕISPUU

OSTAN

IGASUGUSEID VANU FOTOSID
JA KOOLILÖPU MÄRKE

TÜRI FOTOGRAAF
RENÈ VIJLAT

Tel 525 8325
reneviljat@gmail.com

KOGEMUSTEGA PARTNER SINU AUTOLE!

- REMONT JA REHVITÖÖD
- 3D SILLASTEND
- DIAGNOSTIKA / ELEKTRITÖÖD
- KLIIMASEADMETE HOOLDUS
- KLAASITÖÖD / ESITULEDE TAASTAMINE

ROOSNA-ALLIKU, Pärnu mnt 7
Tel: 389 5557, 525 2166
autolammutus@stik.ee

PAIDE, Pärnu 57a
Tel: 3846083, 5340 5910
paide@stik.ee

AVATUD E-R 8-17

www.stik.ee

stikautoremont

EHITUSHALL

MÜÜGIL KVALITEETNE PUITBRIKETT ja PELLETI GRAANULID

HELE KANDILINE PUITBRIKETT
Kaal alusel: 960 kg
Hind: 320 eurot

TUME KANDILINE PUITBRIKETT
Kaal alusel: 960 kg
Hind: 330 eurot

HELE ÜMAR PUITBRIKETT
Kaal alusel: 1050 kg
Hind: 320 eurot

PELLETI GRAANULID
6 mm
Hind: 290 eurot / tonn

TRANSPORDIVÕIMALUS

Koeru tee 21A, Järva-Jaani • Tel 503 2024
info@ehitushall.ee • www.ehitushall.ee

PUISTEMEES.EE

50 16 689

PUISTEVILLA PAIGALDUS

ISOVER
SAINT-GOBAIN